

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra práva

Diplomová práce

Ochrana osobních dat a údajů

Andrea Podhajská

© 2015 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Katedra práva

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Andrea Podhajská

Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Ochrana osobních dat a údajů

Název anglicky

Personal Data Protection

Cíle práce

Diplomová práce zmapuje a vyhodnotí základní problematiku ochrany osobních dat a údajů. Co je vůbec podstatou soukromí. Jeho vymezení v právním řádu ČR a EU. Dále budou představeny instituce, které spadají do dané problematiky. V aplikační části bude zmíněna otevřenost veřejné správy. Jak konkrétní městský úřad nakládá s osobními údaji a spravuje citlivá data.

Metodika

Pro dosažení daného cíle bude použito několik postupů. Nejeftektivnější technikou bude sběr potřebných dat. V tomto případě se bude jednat především o sekundární data. Bude aplikována invazivní technika. V daném případě budou data získávána pomocí dotazovací techniky. Jedná se o analýzu dotazníkového šetření a interpretaci výsledků.

Doporučený rozsah práce

60 – 80 stran

Klíčová slova

osobní údaje, ochrana dat, přístup k osobním údajům, zpracování dat, zabezpečení dat, mlčenlivost, zneužití dat, archivace dat, likvidace dat

Doporučené zdroje informací

Bartík, Václav a Janečková, Eva. Ochrana osobních údajů v aplikační praxi: vybrané otázky. 3. vyd. Praha: Linde Praha, 2013. 311 s. Praktická právní příručka. ISBN 978-80-86131-96-2

Brejcha, Aleš. Právo na informace a povinnost mlčenlivosti v českém právním řádu. 1.vyd. Praha: Codex Bohemia, 1998. ISBN 80-85963-47-7

Další literatura a odborné články po konzultaci s vedoucí DP.

Kužílek, Oldřich. Svoboda informací: svobodný přístup k informacím v právním řádu České republiky. Praha: Linde, 2001. 182 s. Přílohy. ISBN 80-7201-318-1

Šimíček, Vojtěch. Právo na soukromí. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav, 2011. 212 s. Sborníky; sv. č. 50. ISBN 978-80-210-5449-3

Zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů

Zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím

Zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky

Zákon č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných čísel a o změně některých zákonů

Zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod

Zákon č. 349/1999 Sb., o veřejném ochránci práv

Zákon č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy

Zoubek, Vladimír. Lidská práva: globalizace – bezpečnost. 2., upr. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2008. 461 s. ISBN 978-80-7380-103-8

Předběžný termín obhajoby

2015/06 (červen)

Vedoucí práce

Mgr. Ivana Hájková

Elektronicky schváleno dne 15. 9. 2014

JUDr. Jana Borská

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 11. 11. 2014

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 25. 03. 2015

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Ochrana osobních dat a údajů" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 25.03.2015

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala Mgr. Ivaně Hájkové za její ochotné vedení diplomové práce a cenné připomínky.

Ochrana osobních dat a údajů

Personal Data Protection

Souhrn

Diplomová práce se zabývá právním institutem ochrany osobních údajů. Poukazuje na legislativní rámec České republiky a Evropské unie ve vybraných oblastech podpořené příklady judikátů. Zmíněné právní normy zajišťují výčet nejdůležitějších pojmů a definují jejich povahu. Jsou zde zodpovězeny otázky, jaká práva a povinnosti vycházejí z oblasti zpracování osobních údajů a dat. Následuje vyjmenování případných sankcí, které vznikají za způsobenou škodu při neoprávněném zpracovávání těchto údajů. Dále je zde zmíněn zákon o obcích, kterým je otevírána aplikační část.

Aplikační část je zaměřena na město Chodov a rozebírá činnost městského úřadu. Je zde popsána organizační struktura chodovského městského úřadu a zmíněn způsob, jakým je nakládáno s osobními údaji. V návaznosti na způsob zabezpečení poskytnutých informací jsou zmíněny směrnice městského úřadu, které podávají přehled o tom, jakým způsobem mají zaměstnanci úřadu zpracovávat osobní údaje. Také je popsán proces zpracování dokumentů v rámci úřadu a to od jejich obdržení až po jejich likvidaci. Na závěr jsou zodpovězeny otázky, kterými byl zjištěn aktuální stav zpracovávání údajů na městském úřadě v Chodově.

Summary

This dissertation is concerned with the institute of personal data protection. It points to legislative scope of The Czech Republic and the European Union in selected districts supported with examples of decrees. Above mentioned legal rules provide list of the most important terms and define the essence of the terms. There is said what rights and duties ensue of field of personal data processing. The list of potential sanctions, that can arise from damage caused by unauthorised personal data processing, comes after.

And next, there is mentioned the municipal law and the application part is opened by it.

This application part is concentrated on one particular municipality Chodov. This part devotes to the particular municipal authority. The organization chart of municipal

authority of Chodov is described here and also the way, how they treat the personal data, is mentioned. Following the way of given information security, there are mentioned regulations of the municipal authority, that point to the way how the employees should process the personal data. The process of data processing from receiving to their disposal is also described here. In conclusion, there is said, how the actual state of personal data processing by the municipal authority of Chodov was found out.

Klíčová slova: osobní údaje, citlivý údaj, anonymní údaj, zpracovatel, právní titul, ochrana dat, přístup k osobním údajům, zpracování dat, zabezpečení dat, mlčenlivost, zneužití dat, archivace dat, likvidace dat

Key words: personal data, delicate data, anonymous data, processor, legal institute, data protection, access to personal data, data processing, data security, confidentiality, abuse of the data, data archiving, data disposal.

Obsah

1	Úvod	9
2	Cíle práce a metodika	10
2.1	Cíle práce	10
2.2	Metodika	11
3	Pojmosloví a zpracování osobních údajů.....	12
3.1	Vymezení pojmů	12
3.2	Právní titul.....	16
3.3	Ochrana osobních údajů.....	17
3.4	Sankce a odpovědnost za škodu.....	19
4	Legislativní rámec a organizační složky v ČR a EU.....	21
4.1	Právní aspekty institutu ochrany dat a osobních údajů v ČR.....	22
4.2	Právní aspekty institutu ochrany dat a osobních údajů v rámci EU.....	29
4.3	Judikatura v rámci ČR a EU.....	33
4.4	Orgány působící v rámci ochrany osobních údajů a dat v ČR a EU.....	37
4.4.1	Úřad pro ochranu osobních údajů ČR.....	38
4.4.2	Orgány působící v rámci Evropské unie	41
4.5	Registrace zpracování osobních údajů.....	44
5	Zpracování osobních údajů obcemi.....	45
5.1	Zákon o obcích	46
6	Město Chodov	51
6.1	Od historie po současnost	51
6.2	Obecní úřad	52
6.2.1	Organizační struktura.....	53
6.2.2	Správce ochrany osobních údajů	61
6.2.3	Směrnice zajišťující oblast ochrany osobních údajů	62
6.2.4	Záznam šetření.....	71
7	Závěr	74
	Seznam použitých zdrojů.....	76
	Seznam tabulek	87
	Seznam příloh	88
	Přílohy	89

1 Úvod

Ochrana osobních údajů je jedním z hlavních právních institutů. Každý má právo na své soukromí a měl by mít možnost rozhodování, komu a do jaké míry své údaje sdělí. Často se ale bez poskytnutí těchto údajů nelze obejít. Vzhledem k prolínání mezi veřejnou a soukromou sférou je zaopatření ochrany informací soukromého charakteru velmi důležité. Poskytování těchto informací je nedílnou součástí života, avšak mělo by být prováděno pouze v mezích zákona a v nejužším možném rozsahu.

Právo na soukromí a nedotknutelnost jedince je jedním z lidských práv. To, že jsou základní práva pod soudní ochranou, je zajištěno už samotnou Ústavou České republiky.¹ Míra poskytování a následného zpracovávání osobních údajů v konkrétních oblastech je upravena právními normami. Téměř každá oblast se nějakým způsobem zpracování osobních údajů dotýká. Nejznámějším příkladem je pracovní vztah mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem. Jedinec se stává členem různých zájmových skupin, přičemž je součástí společnosti, která musí fungovat jako celek se stejnými právy a povinnostmi. Z členství dané společnosti, respektive státu, mu vyplývají práva na ochranu jeho osoby. Tato práva jsou do určité míry korigována a jejich případné zneužití je sankcionováno.

Prostředníkem mezi jedincem a státem jsou státní orgány. Nejblíže prostředníkem občanovi je obec, ve které žije. Obce jsou veřejnoprávní korporací, které v přenesené působnosti zastupují stát. Nabízí se tedy otázka, jakým způsobem obce zpracovávají poskytnuté citlivé informace svých občanů, do jaké míry mohou předávat informace třetím osobám a jaká opatření existují pro ochranu obdržených údajů. I když obcím náleží respektovat své občany a konat na základě platných norem, mohou si zvolit cestu, jakým způsobem tak učiní. Každá obec je svým způsobem jedinečná, ale povinnosti a práva zůstávají ve výsledku pro všechny obce stejné.

Ačkoliv je zpracovávání osobních údajů pro obce rutinní činností, občas se vyskytnou případy, kdy zpracování těchto informací nebývá tak časté a tím vznikají otázky, jak danou situaci řešit.²

¹ MVČR: Sběrka zákonů a Sběrka mezinárodních smluv. *Zákon č.1/ 1993 Sb., Ústava České republiky* [online]. © 2015 Ministerstvo vnitra České republiky [cit. 2015-03-07]. Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=1993&typeLaw=zakon&what=Rok&stranka=9>.

2 Cíle práce a metodika

Kapitola uvádí základní myšlenku a účel diplomové práce.

2.1 Cíle práce

Diplomová práce shrne a vyhodnotí základní problematiku ochrany osobních dat a údajů. Především zde vyčlení základní pojmy týkající se dané problematiky, kterými jsou právní titul, osobní údaj, citlivý údaj, zpracovatel atd. Zodpoví na otázku, co je vůbec podstatou soukromí a jaké škody mohou vzniknout únikem osobních dat. Bude zde poukázáno na vymezení v právním řádu České republiky a Evropské unie, především s odkazem na jednotlivé oblasti, kde je zpracování osobních údajů nevyhnutelnou součástí činností spadajících do této kategorie. Vzpomenuta bude také judikatura se specifickými příklady řešení, jakým způsobem nakládat s osobními údaji. Dále budou představeny instituce, které spadají do dané problematiky, převážně budou rozebrány jejich činnosti, jakými ovlivňují tuto oblast. Především se bude jednat o činnosti Úřadu pro ochranu osobních údajů, který je nedílnou součástí při řešení ochrany dat. Výsledkem bude seznámení s právy a povinnostmi, které se vztahují k dané oblasti. Důležitým bodem bude seznámení s organizační strukturou obcí, v návaznosti na zpracování osobních údajů obcemi. Tato zmínka plynule přejde na konkrétně vybrané město.

V aplikační části bude zmíněna otevřenost veřejné správy. Jak konkrétní městský úřad nakládá s osobními údaji a spravuje citlivá data. Bude zde poukázáno na organizační strukturu úřadu, jakou činností se zabývá a proč se musí potýkat se zajištěním zvýšené bezpečnosti ochrany poskytnutých údajů. Poslední část odkryje způsoby ošetření při zabezpečení dokumentů elektronické a analogové podoby, které převážně obsahují data osobního charakteru. Zmíněna bude také odpovědnost úředníků, jaká práva a povinnosti jim vyplývají při ochraně osobních údajů a dat. Dále budou zjišťována rizika při zpracování dokumentů.

² BÁRTÍK, Václav a Eva JANEČKOVÁ. *Ochrana osobních údajů v aplikační praxi. Vybrané otázky. Praktická právní příručka*. 3. vydání. Praha: Linde Praha, a.s., 2013. ISBN 978-80-86131-96-2, str. 84.

Výsledkem bude zjištění, jak zpracování údajů probíhá na městském úřadě, zda městský úřad nakládá s údaji podle právních předpisů a jakou konkrétní metodu při zajištění ochrany dokumentů aplikují.

2.2 Metodika

Pro dosažení daného cíle bude použito několika postupů. Nejefektivnější technikou bude sběr potřebných dat. V tomto případě se bude jednat především o sekundární data. Nejdůležitějším zdrojem je zde právní řád České republiky. Bude použita formulace zákonů a judikátů, které uvádějí řešení, jakým způsobem zpracovávat a uchovávat údaje osobního charakteru. Bude se tedy jednat o právní podložení v rámci Evropské unie, aby bylo zjištěno, jakým způsobem společenství ovlivňuje právní problematiku ochrany osobních údajů a soukromí v České republice. Dalším základním faktorem bude přehled institucí, které danou problematiku řeší. Snahou bude pokusit se o dosažení celistvosti a přehlednosti právních aspektů, které ovlivňují a řeší problematiku ochrany osobních údajů. Důležitou částí bude formulace práv a povinností, na jejichž základě bude vystiženo jejich obecné shrnutí.

Bude aplikována invazivní technika. V daném případě budou data získávána pomocí dotazovací techniky. Jedná se o analýzu šetření a interpretaci výsledků. Data budou získávána šetřením přímo na městském úřadě, pak aplikována na danou problematiku. Na základě šetření bude zodpovězeno na hlavní otázky, které spadají do kategorie zabezpečení a způsobu ochrany osobních údajů.

Shrnutí šetření, která budou doplněna o směrnice městského úřadu, poskytne odpovědi na otázku, do jaké míry je teoretická část zahrnuta do té praktické a jak těžké je někdy obě tyto oblasti propojit.

3 Pojmosloví a zpracování osobních údajů

Tato kapitola vystihuje základní vymezení pojmů, se kterými se lze setkat v oblasti ochrany dat a osobních údajů. Dále se zabývá myšlenkou, jaká práva a povinnosti plynou při zpracování osobních záznamů a jaké existují zákonné sankce pro případ nedodržení těchto povinností.

3.1 Vymezení pojmů

V úplném začátku je nutné vymezení základních pojmů vztahujících se k dané problematice. Údaje pro tuto oblast jsou v běžné řeči mnohdy nesprávně užívány, bývají často zaměňovány a posléze mohou být i jinak chápány.

Na otázku, co konkrétně si představit pod určitými pojmy, odpovídá přímo Zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů. Na základě tohoto zákona dochází k rozlišení a vymezení pojmů, kterými jsou z těch nejzákladnějších pojmy osobní, citlivý a anonymní údaj. Vymezení těchto pojmů udává § 4 zmíněného zákona. Podle tohoto zákona se pod pojmem osobní údaj rozumí jakýkoliv údaj týkající se určeného nebo určitelného subjektu údajů. Určeným či určitelným subjektem údajů se v tomto případě rozumí takový údaj, pokud lze pomocí jednoho či více osobních údajů, ať už přímo či nepřímo, zjistit jeho identitu. Osobním údajem není, pokud je zapotřebí ke zjištění identity subjektu údajů nepoměrného množství času, úsilí nebo materiálních prostředků.³

K osobnímu údaji zákon zmiňuje zveřejněný osobní údaj, který definuje jako osobní údaj sdělovaný pomocí hromadných veřejných sdělovacích prostředků. Může být součástí nějakého veřejného seznamu.⁴

Za citlivý údaj je v tomto vymezení brán osobní údaj, který vypovídá o národnostním, rasovém či etnickém původu, politických postojích, členství v politických stranách či hnutích nebo odborových i zaměstnaneckých organizacích, náboženství a

³ MVČR: Sbírka zákonů a Sbírka mezinárodních smluv. *Zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů* [online]. © 2014 [cit. 2014-12-07]. Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=2000&typeLaw=zakon&what=Rok&stranka=12>.

⁴ Tamtéž.

filozofickém přesvědčení, dále v trestní činnosti, zdravotním stavu a sexuální orientaci subjektu údajů.⁵

Anonymním údajem je takový údaj, kterého v původním tvaru nebo po provedeném zpracování není možno vztáhnout k určenému nebo určitelnému subjektu údajů. Subjektem údajů v tomto případě je fyzická osoba, k níž se osobní údaje vztahují.⁶

Vedle tohoto výčtu pojmů je důležité zmínit ještě další pojem, kterým je pojem soukromí. Význam tohoto pojmu je poměrně široký a podléhá historickému vývoji. Samotný pojem soukromí není zpravidla definován ani v ústavních ani mezinárodních dokumentech. Dokonce není úkolem ani judikatury Ústavního soudu.⁷ Rozsah tohoto pojmu může být pro každého odlišným.

Obecně o ochraně soukromí se hovoří v Listině základních práv a svobod, která je součástí ústavního pořádku České republiky. Listina chápe otázku práva na soukromí komplexně. V Listině je zakotvena celá řada konkrétních záruk jednotlivých aspektů spojených se soukromím jedince. Zejména hodnoty, jimiž jsou lidská důstojnost, dobrá pověst, osobní čest, jméno či ochrana soukromého a rodinného života nebo ochrana před zneužíváním osobních údajů jsou spjaty se soukromím jedince. V Listině se poukazuje i na nedotknutelnost obydlí, kde soukromí má reálné prostorové rysy. Dalším výrazem ochrany soukromí je svoboda myšlení a náboženského vyznání či víry. Na pojem soukromí se váží i další práva, jako práva politická, právo vlastnit majetek či právo na ochranu zdraví. Podle nálezů Ústavního soudu v oblasti obecně závazných vyhlášek obcí lze spojit souvislosti s právem na ochranu soukromí i ochranu proti hluku vedoucí k zajištění nočního klidu.⁸

V Evropě se pojem právo na soukromí uchytil postupně. Zejména prostřednictvím mezinárodních úmluv o lidských právech. Typickým obratem byl jinak „soukromý a rodinný život“, zahrnutý v Úmluvě o ochraně lidských práv a svobod z roku 1950. K univerzální úrovni došlo prostřednictvím čl. 17 Mezinárodního paktu o občanských a

⁵ MVČR: Sbirka zákonů a Sbirka mezinárodních smluv. *Zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů* [online]. © 2014 [cit. 2014-12-07]. Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=2000&typeLaw=zakon&what=Rok&stranka=12>.

⁶ Tamtéž.

⁷ ŠIMÍČEK, Vojtěch. (ED.). *Právo na soukromí*. 1. vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2011. ISBN 978-80-210-5449-3, str. 11-12.

⁸ Tamtéž, str. 14-15.

politických právech, vycházejícího ze společného základu, za který lze považovat čl. 12 Všeobecné deklarace lidských práv. Odtud byl převzat v roce 1991 čl. 10 odst. 2 Listiny.⁹

*„Každý má právo na ochranu před neoprávněným zasahováním do soukromého a rodinného života.“*¹⁰

Subjekty činností v oblasti zpracovávání osobních údajů, nositelů povinností a práv k tomu vztažených, zákon pojmenovává jako správce a zpracovatele.¹¹

Správce je ten, který provádí zpracovávání osobních údajů, a to z nějakého důvodu, přičemž za svá zpracování nese veškerou odpovědnost. Mezi správce lze zařadit kohokoliv, kdo se zabývá zpracováním osobních dat a sleduje tím nějaký účel. Jsou to veškeré orgány veřejné správy, fyzické i právnické osoby. Patří sem zaměstnavatel, který zpracovává osobní agendu svých zaměstnanců nebo také lékař, evidující si zdravotní dokumentaci s osobními údaji pacientů atd. Zpracovávání osobních údajů správcem vychází z jeho samotné aktivity, či mu je to stanoveno zákonem. Správce může zpracovávat osobní záznamy sám nebo k tomu může pověřit příslušnou osobu.¹²

Vedle správce stojí zpracovatel. Zpracovatel se zabývá činností, při které zpracovává osobní údaje. Liší se od správce tím, že neurčuje účel zpracování osobních údajů. Zároveň nemusí provádět celý proces týkající se zpracovávání osobních dat, ale může plnit pouze jednu činnost z celého procesu. Zpracovatel je oprávněn k činnosti zpracování osobních dat na základě zákona, zmocnění nebo smluvního ujednání. Nejčastěji dochází ke smluvnímu ujednání, avšak zpracovatel může sjednat smlouvu o zpracovávání osobních

⁹ ŠIMÍČEK, Vojtěch. (ED.). *Právo na soukromí*. 1. vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2011. ISBN 978-80-210-5449-3, str. 13.

¹⁰ MVČR: Sbirka zákonů a Sbirka mezinárodních smluv. *Usnesení předsednictva České národní rady č.2/1993, o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky* [online]. © 2014 [cit. 2014-12-07]. Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=1993&typeLaw=zakon&what=Rok&stranka=9>.

¹¹ BÁRTÍK, Václav a Eva JANEČKOVÁ. *Zpracování osobních údajů obcemi: Vybrané problémy*. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2013. ISBN 978-80-7357-962-3, str. 13.

¹² Tamtéž, str. 13-14.

údajů pouze s jedním správcem. Kdežto správce může pověřit k činnosti hned několik zpracovatelů najednou.¹³

Na výše uvedené pojmy se váže další pojem, kterým je subjekt údajů. Zákon se ale vztahuje pouze k fyzické osobě. Jde o takový subjekt, jehož osobní údaje jsou zpracovávány.¹⁴

Se zpracováním osobních údajů se pojí také zákonem vykládané termíny, jimiž jsou zpracovávání, shromažďování, uchovávání, evidování, blokování a likvidace dat.¹⁵

Zpracovávání osobních údajů je proces, který zahrnuje systematické provádění osobních údajů určitou osobou či automatizovaně pomocí jiných prostředků. Existuje škála různých elektronických nosičů a programů, sloužících ke zpracovávání osobních dat jednotlivých osob v soukromé i veřejné sféře. Procesem zpracovávání osobních dat se v tomto případě rozumí jejich shromažďování, ukládání do programu, evidování, zpřístupňování, pozměňování či upravování, předávání, šíření, blokování a likvidování. Jedná se o veškerou manipulaci související s nakládáním osobních údajů.¹⁶

U shromažďování osobních záznamů jde o systematický postup, který má posloužit k získávání osobních dat a k jejich následnému evidování sloužícímu k okamžitému či pozdějšímu užívání.¹⁷

Tak, aby bylo později umožněno osobní data dále používat, je nutné tyto záznamy dobře uchovávat. Uchováváním osobních záznamů je dle zákona myšleno udržovat údaje takovou formou, aby bylo možné jejich pozdější případné zpracovávání. Nese s sebou značnou odpovědnost jak pro zřizovatele, tak i pro případné zpracovatele, kteří později disponují s uloženými daty.¹⁸

¹³ BÁRTÍK, Václav a Eva JANEČKOVÁ. *Zpracování osobních údajů obcemi: Vybrané problémy*. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2013. ISBN 978-80-7357-962-3, str. 14-15.

¹⁴ Tamtéž, str. 15.

¹⁵ KUČEROVÁ, Alena a František NONNEMANN. *Ochrana osobních údajů v praktických příkladech*. Praha: RNDr. Ivana Hexnerová - BOVA POLYGON, 2013. ISBN 978-80-7273-173-2. str. 26.

¹⁶ Tamtéž, str. 26.

¹⁷ Tamtéž, str. 26.

¹⁸ Tamtéž, str. 26.

Za účelem různých opatření je možno citlivé záznamy zablokovat. Blokování je většinou dočasné omezení procesu zpracovávání osobních záznamů. Výjimkou mohou být nezbytně nutné zásahy.¹⁹

K likvidaci osobních dat dochází dle zákona fyzickým zničením nebo smazáním nosičů dat či trvalým vyřazením zamezujícím další zpracovávání osobních údajů.²⁰

Dalším souvisejícím pojmem je evidence dat. Evidence, jež zákon pojmenovává jako datový soubor, je souborem nashromážděných a ucelených osobních údajů, zpřístupnitelných dle určitých společenských pravidel.²¹

V návaznosti na zpřístupnění dat se uvádí pojem příjemce. Jedná se o subjekt, který může nahlédnout k osobním údajům, ale není jejich zpracovatelem. Zákon tak utužuje ochranu osobních údajů pro tu aplikační část, kdy jsou osobní data předávána jiným subjektům, které zrovna nedisponují rolí správce nebo zpracovatele.²²

3.2 Právní titul

Právní titul je důležitou součástí v rámci jakéhokoliv zpracovávání osobních údajů a dat. Bez jeho přítomnosti by se jednalo o nelegální nakládání s těmito údaji. Musí jít o zákonem odůvodnitelný proces, na jehož základě lze osobní data zpracovávat. Konkrétní právní tituly uvádí zákon č. 101/ 2000 Sb., o ochraně osobních údajů.²³

Prvním a nejdůležitějším impulsem, kdy lze vůbec začít se zpracováváním osobních údajů je souhlas. Souhlasem se rozumí plné si uvědomění toho, že s našimi osobními údaji bude nějakým způsobem nakládáno. Proces zpracovávání by samozřejmě měl probíhat vždy v mezích zákona. Zákon o ochraně osobních údajů pamatuje i na situace, kdy lze zpracovávat osobní záznamy také bez souhlasu dotčené osoby. Jejich taxativní přehled je

¹⁹ KUČEROVÁ, Alena a František NONNEMANN. *Ochrana osobních údajů v praktických příkladech*. Praha: RNDr. Ivana Hexnerová - BOVA POLYGON, 2013. ISBN 978-80-7273-173-2., str. 26.

²⁰ Tamtéž, str. 26.

²¹ Tamtéž, str. 27.

²² BÁRTÍK, Václav a Eva JANEČKOVÁ. *Zpracování osobních údajů obcemi: Vybrané problémy*. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2013. ISBN 978-80-7357-962-3, str. 23.

²³ KUČEROVÁ, Alena a František NONNEMANN. *Ochrana osobních údajů v praktických příkladech*. Praha: RNDr. Ivana Hexnerová - BOVA POLYGON, 2013. ISBN 978-80-7273-173-2. str. 43.

uveden v § 5 odst. 2. Týká se zpracovávání nezbytných pro dodržení právních povinností správce, dále u plnění smlouvy, z důvodu ochrany životně důležitých aspektů, u zákonem oprávněně zveřejněných osobních údajů, při ochraně práv dotčených osob, při poskytování údajů o veřejně činné osobě a z důvodu archivnictví. Zákon dále v § 9 poukazuje na zpracování citlivých údajů a povinností vyplývajících při zpracování citlivých údajů. Zpracovávat citlivá data je možné jen pod záštitou výslovného souhlasu, u kterého je nutné dotčené osobě zmínit účel, období a správce zpracování těchto záznamů. Dalším případem je odvrácení nebezpečí, kdy by mohlo dojít k újmě na zdraví či dokonce na životě, na což navazuje i výjimka při umožnění zdravotních služeb. Osobní data lze zpracovávat i v případě, závisí-li na tom nutné dodržování práv a povinností. Dále u činnostech prováděných za účelem sledování odborových cílů v rámci politiky nebo náboženství. Také v případě nezbytného užití při realizování sociální politiky, týkající se převážně nemocenského a důchodového pojištění nebo různých sociálních služeb či sociální ochrany. Součástí jsou speciální odvětví, mezi něž se řadí odhalování trestní činnosti a archivnictví. Těž při zpracování, která vedou k zajištění právních nároků.²⁴

3.3 Ochrana osobních údajů

Pro každého zpracovatele osobních údajů vyplývají povinnosti, jakým způsobem má nakládat s osobními daty a každému subjektu údajů náleží určitá práva. Vztahující se povinnosti vychází z příslušných zákonů a jejich nedodržení může nabývat různých sankčních opatření. Podmínky při zpracování osobních údajů jsou srovnatelné s podmínkami zabezpečení utajovaných informací, což ještě více poukazuje na sílu ochranných opatření při jejich zpracování. Zabezpečení osobních údajů je rozděleno na personální, administrativní, technické a fyzické.²⁵

Personální bezpečnost se týká osob majících přístupy a oprávnění k osobním údajům. Jedná se kupříkladu o zaměstnance personálních oddělení, kteří zpracovávají osobní spisy pro vedení personální agendy příslušných i potenciálních zaměstnanců a dále pro naplnění právních povinností vůči veřejným orgánům. Pro osoby s takovou funkcí vyplývají

²⁴ KUČEROVÁ, Alena a František NONNEMANN. *Ochrana osobních údajů v praktických příkladech*. Praha: RNDr. Ivana Hexnerová - BOVA POLYGON, 2013. ISBN 978-80-7273-173-2. str. 43-45.

²⁵ Tamtéž, str. 99.

povinnosti mlčenlivosti. Jedná se tedy o institut odpovědnosti zaměstnance. Dále se do této oblasti řadí institut vzdělávání zaměstnanců.²⁶

Administrativní bezpečnost zahrnuje výkon administrativních činností, čímž mohou být kontrola vykonávání administrativních procesů, ochrana a výchova. Způsob ochrany opatření se liší v závislosti zpracování dokumentů. Dokumenty mohou být zpracovávány jak v papírově formě, tak v dnes už více upřednostňované elektronické podobě.²⁷

Na zpracovávání dokumentů v elektronické podobě se váže i technická bezpečnost informačních systémů. Technická opatření mají zajišťovat bezpečný průběh zpracování osobních údajů. Pro danou oblast je často užíváno kryptografických metod.²⁸

Fyzická bezpečnost tvoří aktivní opatření zabráňující přístupu k osobním údajům neoprávněnou osobou. Zahrnuje kontrolní funkci již přijatých opatření.²⁹

Zákon o ochraně osobních údajů udává v § 13 výčet povinností osob, jak mají jednat při zabezpečování osobních údajů. Základním principem je nakládat s osobními údaji a přijímat opatření takovým způsobem, aby nemohlo dojít k jejich odtajnění neoprávněnou osobou. Zpracovatelé musejí dbát při aplikaci s osobními záznamy zvýšené pozornosti, zejména se vyhnout záměně údajů, jejich ztrátě nebo dokonce neoprávněnému zničení. Osobní údaje nesmějí být zpracovávány neoprávněnými osobami a nesmí být zneužity či zpracovány jiným způsobem než jak udává zákon. Čtení, kopírování nebo odstraňování osobních údajů nepovolanou osobou je nepřípustné. Z těchto důvodů je na místě každého zřizovatele zjednat taková opatření, která by umožňovala ověřit oprávněnost osob při zpracování a předávání osobních údajů.³⁰

V praxi může jít o vyškolení nových zpracovatelů, zamykání kanceláří, kamerové systémy, alarmy, přístupová hesla, správnou archivaci personální agendy aj. Problém nastává u telefonické komunikace, při které by řešení osobních údajů nemělo vůbec nastat. Způsobů je mnoho a je na každém správci a zpracovateli, jakým způsobem podpoří a více zabezpečí zpracovávání osobních dat.

²⁶ KUČEROVÁ, Alena a František NONNEMANN. *Ochrana osobních údajů v praktických příkladech*. Praha: RNDr. Ivana Hexnerová - BOVA POLYGON, 2013. ISBN 978-80-7273-173-2. str. 99.

²⁷ Tamtéž, str. 99.

²⁸ Tamtéž, str. 99-100.

²⁹ Tamtéž, str. 99.

³⁰ Tamtéž, str. 100.

V dnešní době se většina dokumentů zpracovává v elektronické podobě. I v souvislosti s danou skutečností zákon upravuje oblasti automatizované manipulace s osobními údaji. Systémy musejí být náležitě zabezpečeny. Měla by zde být nastavena aplikace, jež umožňuje odkrýt nedávnou činnost zpracovatele v systému. Zpracovatelé by v systému měli mít možnost k nahlédnutí jen v té oblasti, ke které mají oprávnění. Všeobecně by měl být zabezpečen způsob ochrany a kontroly proti neoprávněnému přístupu pomocí zaheslovaných přístupů, časových spínačů a různých antivirových programů.³¹

S moderní dobou vyvstala poptávka po vyšší elektronizaci dat. Tato metoda se rozšířila nejen v soukromé sféře, ale i ve veřejném sektoru. Typickým příkladem je datová schránka či elektronické předávání dat mezi státními orgány a občany v podobě egovernmentu. Softwarové společnosti dosáhly během pár let velkých inovačních technologických postupů pro danou oblast. Vytvořily programy, které umožňují ochranu dat a co nejjednodušší aplikaci zpracovávání elektronických záznamů, mezi něž se řadí i zpracování osobních údajů. Existují možnosti pro vysoké zabezpečení těchto dat v systémech. Bohužel s rozšířením různých ochranných procesů, v podobě příslušných antivirových programů a šifrovacích metod, se rozšířilo také riziko infiltrace do systémů a následného zneužití záznamů obsahujících citlivá data. To mnohdy způsobuje nejen finanční, ale i značné morální škody.

3.4 Sankce a odpovědnost za škodu

Jak už bylo řečeno, každá dotčená osoba při zpracování a poskytování osobních údajů má svá práva a musí splňovat zákonem stanovené podmínky. Při porušení smluvních závazků se zřizovatel vystavuje možným rizikům a je povinen k nápravě vzniklých škod.

Mohou se zpracovávat jenom přesné osobní údaje, zpracovatel by si je měl řádně ověřit a zkontrolovat. Jejich archivování náleží jen pro nezbytně nutnou dobu a pouze v patřičně nutném rozsahu. Pokud se osoba, poskytující své osobní údaje, dozví o nekalém způsobu zpracovávání jejích osobních záznamů, může požadovat nápravu. Zpracovatel musí u takového požadavku odstranit na své náklady vzniklý stav nebo zajistit jinou

³¹ KUČEROVÁ, Alena a František NONNEMANN. *Ochrana osobních údajů v praktických příkladech*. Praha: RNDr. Ivana Hexnerová - BOVA POLYGON, 2013. ISBN 978-80-7273-173-2, str. 100-101.

satisfakci. Měl by odstraňovat neoprávněně zpracovávané osobní záznamy. V případě poškození dobrého jména poskytovatele je zpracovatel povinen pokrýt újmu peněžní náhradou. Náhrada škody se stanovuje podle zákonné úpravy odpovědnosti za škodu.³² Z morálního hlediska může být někdy i nedostačující.

Zákon o ochraně osobních údajů by měl sloužit především jako preventivní prvek a nepostihovat až porušení povinností ze zákona vyplývajících. Zákon umožňuje postupy vedoucí k zamezení porušování ochrany osobních údajů. Má splňovat funkční opatření v podobě náprav, sankcí a satisfakcí. Důležitou roli pro vyvozování důsledků porušení zákona přísluší dozorovému orgánu. V tomto případě se jedná o Úřad pro ochranu osobních údajů, jemuž náleží prováděcí opatření proti porušování práv dotčených subjektů. Jemu přísluší i udělení sankčních opatření ve správním trestání. Ze zákona, konkrétně dle §44 až §46, v nichž je uveden způsob sankcionování, může dozorový orgán udělit pokutu až do výše několika milionů korun.³³

Každý subjekt, jehož osobní údaje jsou zpracovávány, by měl znát za jakým účelem, jakým způsobem a na jak dlouho jsou jeho data zaznamenávána. I kdyby daný subjekt nechtěl poskytovat své záznamy, v určitých životních situacích se tomu není možno vyhnout. Denně je manipulováno s osobními údaji v různých formách a v nepřehledném množství. Data bývají čím dál tím víc propojována s různými institucemi a orgány. Člověk se tak stává z určitého pohledu „průhledným“. Více se tak dostává do rizikové oblasti pro zneužití jeho soukromí. Někdy se mu ani nenaskytne možnost důkladné kontroly, jak je s jeho osobními údaji nakládáno. Zpracovatelé často nevědomě porušují bezpečné nakládání s poskytnutými osobními údaji. Mnohdy je šíří pouhou ústní formou a nezachovávají tak povinnost mlčenlivosti. Právě nezachování mlčenlivosti bývá nejčastějším prohřeškem ochrany osobních údajů a dat.

³² MVČR: Sbirka zákonů a Sbirka mezinárodních smluv. *Zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů* [online]. © 2014 [cit. 2014-12-07]. Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=2000&typeLaw=zakon&what=Rok&stranka=12>.

³³ MAŠTALKA, Jiří. *Osobní údaje, právo a my*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2008. ISBN 978-80-7400-033-1, str. 167,170, 185.

4 Legislativní rámec a organizační složky v ČR a EU

Vzhledem k rostoucí mezinárodní spolupráci mezi jednotlivými státy nelze řešit ochranu pouze na národní úrovni. Postupnou spoluprací v oblastech obchodu, vědy a výzkumu se zvyšuje počet procesů přenášení osobních údajů mezi zeměmi. Z těchto důvodů bylo na místě zvýšit ochranná opatření v rámci zpracovávání osobních údajů, sjednotit principy ochrany osobních údajů a ucelit seznam rizik spojených s jejich přenosem do zahraničí. Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD) jako první zaujala opatření v roce 1969 a vypracovala studii týkající se přenosu dat přes hranice států. Za spolupráce OECD s Radou Evropy byl v roce 1980 vydán další dokument pod názvem Průvodce o ochraně soukromí a o přenosu osobních dat přes hranice států. Došlo tak k prvnímu definování pojmů jako správce, subjekt údajů, přenos přes hranice aj., které byly od roku 1980 všeobecně používány v právních předpisech v rámci OECD, ale i v mezinárodním právu. Mezinárodní ujednání o ochraně osobních údajů bylo částečně posíleno Úmluvou o ochraně osob se zřetelem na automatizované zpracování osobních dat, která obsahovala zásady pro ochranu osobních záznamů. Tyto zásady byly převzaty do legislativního rámce jednotlivých států. Z Úmluvy vycházela i Směrnice 95/46/ES, která ji ještě více prohloubila. Členské státy byly povinny ji aplikovat do svého vnitřního legislativního rámce nejpozději do tří let. V roce 2001 došlo k rozšíření Úmluvy vznikem Dodatkového protokolu o orgánech dozoru a toku údajů přes hranice. V roce 2003 byl dodatek ratifikován i v České republice. Institut ochrany osobních údajů byl v mezinárodním měřítku jedním z nejvíce diskutovaných problémů. Stal se součástí smluv o založení Evropského společenství a tím si získal statut primárního práva.³⁴

Česká republika přijala v návaznosti na Úmluvu zákon č. 256/1992 Sb., o ochraně osobních údajů v informačních systémech, který upevnil oblast ochrany osobních dat. Nezahrnoval však otázku sankcionování v případě porušování při zpracování ochrany osobních údajů a také se vyhnul ujednání o dozorové činnosti. Roku 2000 přijala Česká republika zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, který upravoval dosud chybějící nedostatky pro oblast ochrany osobních dat.³⁵

³⁴ BÁRTÍK, Václav a Eva JANEČKOVÁ. *Zpracování osobních údajů obcemi: Vybrané problémy*. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2013. ISBN 978-80-7357-962-3, str. 5-8.

³⁵ Tamtéž, str. 7-8.

4.1 Právní aspekty institutu ochrany dat a osobních údajů v ČR

Existuje široká škála oblastí, kde je nutno pamatovat na ochranu dat, protože jejich poskytnutí a následné zpracovávání je v mnoha oblastech přímo nutností. Jedná se jak o soukromou, tak i o veřejnou sféru, a na následné zpracování osobních dat je třeba vymezení v mnoha zákonech pro jakoukoliv oblast.

V České republice se k této problematice váže hned několik zákonů, které zmiňují v určitých oblastech ochranu dat osobnosti. Jedná se o zákony s obecným vymezením dané problematiky, ale i o zákony, které zajišťují postup pro konkrétní oblast, jak s takovými údaji nakládat.

Za nejvýznamnější lze považovat Listinu základních práv a svobod, která je součástí ústavního pořádku České republiky. Zmíněný dokument poukazuje na problematiku, týkající se ochrany osobních údajů hned v několika článcích. Čl. 7, odst. 1 přímo říká, že nedotknutelnost osoby a jejího soukromí je zaručena a jejíž omezení se může týkat jen v případech stanovených zákonem. Čl. 10 zajišťuje právo zachování lidské důstojnosti, jména, dobré pověsti, ochrany před neoprávněným zasahováním do soukromého a rodinného života či ochrany před neoprávněným shromažďováním, zveřejňováním nebo jiným zneužíváním osobních údajů. Listina poukazuje i na ochranu a nedotknutelnost obydlí v čl. 12, odst. 1, ve kterém se uvádí zákaz vstupu do obydlí bez souhlasu toho, kdo v něm bydlí. Čl. 13 zaručuje listovní tajemství či tajemství jiných písemností a záznamů.³⁶ Ochrana osobnosti vyplývá nejen z osoby samé, jejího jména, důstojnosti a pověsti, ale vážou se k ní další životně důležité spojitosti, jako jsou rodina, bydliště a veškeré osobní spisy ve formě dopisů, záznamů, obrázků apod. V podstatě se to týká osobnosti a všeho blízkého kolem ní, co konkrétní osobu utváří a ohraničuje její soukromí.

Dalším a jedním z nejdůležitějších zákonů je Zákon č. 101/ 2000 Sb., o ochraně osobních údajů, který přímo upravuje ochranu osobních údajů, práva a povinnosti při zpracování osobních údajů a další nezbytné aspekty při nakládání s citlivými údaji. Zákon

³⁶ MVČR: Sbírka zákonů a Sbírka mezinárodních smluv. *Usnesení předsednictva České národní rady č.2/1993, o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky* [online]. © 2014 [cit. 2014-12-07]. Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=1993&typeLaw=zakon&what=Rok&stranka=9>.

se vztahuje na pojmy a veškeré zpracování osobních dat od jejich vzniku až po jejich likvidaci. Dále se v něm poukazuje na předávání osobních údajů do jiných států a na sankce způsobené špatným nakládáním těchto dat. Na základě tohoto zákona byl zřízen Úřad pro ochranu osobních údajů se sídlem v Praze. Zákon řeší postavení, působnost a organizaci tohoto Úřadu.³⁷ Zmíněná právní úprava je stěžejním východiskem pro správce i zpracovatele. Zároveň zřizuje důležitý dozorčí orgán, jehož kontrolní působnost ještě více upevňuje institut ochrany osobních údajů. Vymezuje důležité pojmy pro zpracování v této oblasti a povinnosti z nich vyplývající.

Nutné je zmínit i Zákon č. 89/ 2012 Sb., občanský zákoník, zejména pak oddíly 5 a 6, v nichž se pamatuje na ochranu jména, osobnost a bydliště člověka. Příkladným je § 86, vykládající o podobě soukromí. Podle něj nikdo nesmí zasahovat do soukromí jiného. Žádný nemá právo narušit soukromé prostory jiného, sledovat jej, pořizovat si o něm zvukový, obrazový záznam nebo soukromé písemnosti osobní povahy, využívat takové záznamy nebo je šířit dál. Ovšem nutno zmínit, že výjimkou je k tomu zákonný důvod, který musí být využit přiměřeným způsobem a nesmí být v rozporu s oprávněnými zájmy člověka. V další části zákona jsou vymezené i jiné výjimky týkající se přímého zásahu do soukromého života člověka. Daná osoba může svolit k používání písemnosti osobní povahy, zvukového nebo obrázkového záznamu a následně jej i odvolat. Avšak takováto svolení nejsou třeba, pokud se tyto záznamy pořizují za účelem výkonu nebo k ochraně jiných práv či k úředním účelům. Záznamy osobního charakteru mohou být použity přiměřeným způsobem i k vědeckému a uměleckému účelu nebo pro tiskové a obdobné zpravodajství. Zákon zde pamatuje také na práva osoby, která je převzata do zdravotnického zařízení. Dále upravuje oblast duševní a tělesné integrity.³⁸ Pro zákon o ochraně osobních údajů je vedle mezinárodních úmluv a ústavních zákonů České republiky velkou oporou právě občanský zákoník. Bývá pravidlem, že ty otázky, které jiné zákony nezohledňují, zodpovídá právě občanský zákoník. S nadsázkou lze říci, že se jedná o

³⁷ MVČR: Sbírka zákonů a Sbírka mezinárodních smluv. *Zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů* [online]. © 2014 [cit. 2014-12-07]. Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=2000&typeLaw=zakon&what=Rok&stranka=12>.

³⁸ MVČR: Sbírka zákonů a Sbírka mezinárodních smluv. *Zákon č. 89/2012, občanský zákoník* [online]. © 2014 [cit. 2014-12-07]. Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=2012&typeLaw=zakon&what=Rok&stranka=16>.

důležitý legislativní dokument v právním řádu České republiky, jenž vyplňuje mezery jiných zákonů. I v tomto případě hledí na občana takovým způsobem, který smysluplně doplňuje zákon o ochraně osobních údajů a je součástí pro řešení otázek v této problematice.

Dalším je Zákon č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, který upravuje pravidla o nahlížení do archiválií, pořizování opisu či kopie archiválie nebo nahlížení do spisů uložených ve správním archivu správního úřadu nebo soudu, a dále o jejich ukládání. V §35 je pro účely archiválií uvedeno, v jakém rozsahu mohou veřejné archivy zpracovávat osobní údaje žadatelů o nahlížení. Jedná se zejména o jména, místa trvalého pobytu fyzických osob, čísla občanského průkazu, témat studia, případně sídla právnické osoby. Podle § 37 jsou k nahlížení v archivech přístupné pouze archiválie starší víc jak třicet let, pokud není uvedeno jinak. Pokud se dokument vztahuje ještě k žijící osobě, je nutné získat její souhlas. Ukládání dokumentů stanovuje § 68, podle něhož jsou všechny spisy a dokumenty ukládány na vyhrazené místo sloužícímu k ukládání dokumentů a veškerých spisů, dále k vyhledávání dokumentů a k provádění skartačního řízení.³⁹ Zákon umožňuje schraňovat osobní data. Povoluje jejich nahlížení i u údajů zemřelých osob, od kterých už není možné získat jejich souhlas k tomuto nahlížení do osobních záznamů. To může být mnohdy významné pro účely vědy a historických poznatků. Zároveň koriguje ukládání, šíření a přístupnost údajů, což zabraňuje jejich zneužití právě také u údajů těch osob, které by se už nijak nemohli bránit neoprávněnému zásahu do jejich soukromí.

Důležitým je i Zákon č. 21/ 1992 Sb., o bankách. Jak nakládat s osobními daty a údaji je ošetřeno v § 37 a § 38. Banka může odmítnout poskytnutí služeb se zachováním anonymity klienta. Na veškeré bankovní procesy je banka povinna zachovat bankovní tajemství. Bez souhlasu klienta může banka poskytnout údaje o klientovi pouze na písemné vyžádání a soudu, orgánu činného v trestním řízení a finančnímu orgánu ve věci daňového

³⁹ MVČR: Sbírka zákonů a Sbírka mezinárodních smluv. *Zákon č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů* [online]. © 2014 [cit. 2014-12-07]. Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=2004&typeLaw=zakon&what=Rok&stranka=7>.

řízení, jehož je klient účastníkem.⁴⁰ Co se týče užívání osobních údajů, tak v praxi tato činnost bývá denní záležitostí. Téměř každý je nějakým způsobem spjat s bankovním institutem. Současným problémem je ochrana osobních údajů klienta. Osobní údaje jsou nejčastěji ukládány v elektronické podobě. Internetová bankovníctví bývají nezdědka napadána neoprávněnou osobou, přičemž může dojít k zneužití právě těchto údajů.

S nakládáním s osobními údaji se lze setkat i u veřejných dražeb, které jsou upraveny v Zákoně č. 26/ 2000 Sb., o veřejných dražbách. Dle § 11 musí být osoby a věci označovány takovým způsobem, aby nedošlo k jejich záměně, a § 43 odst. 1 vykazuje náležitosti o obsahu vyhlášky, ve které jsou nutná uvedení osobních údajů.⁴¹

Také Zákon č. 337/ 1992 Sb., o správě daní a poplatků upravuje některé záležitosti týkající se nahlížení do spisů, povinnosti o mlčenlivosti a příslušné registrační povinnosti daňových subjektů uvedené v § 23, § 24 a § 33.⁴²

Další oblastí, ve které se velmi často uskutečňuje zpracování osobních údajů, je doprava. Tato oblast je spravována hned několika zákony, zákonem č. 361/ 2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů, dále zákonem č. 56/ 2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích a o změně zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla), ve znění zákona č. 307/1999 Sb. a samotným již uvedeným zákonem č. 168/1999 Sb. První výše zmíněný zákon (č. 361/2000 Sb.) v § 103 odst. 2 uvádí pravidla o používání řidičského průkazu, zejména o zákazu ponechávat řidičský průkaz jako zástavu a odebírat jej při vstupu do různých objektů. V § 105 jsou uvedeny konkrétní osobní údaje

⁴⁰ MVČR: Sběrka zákonů a Sběrka mezinárodních smluv. *Zákon č. 21/1992 Sb., o bankách* [online]. © 2014 [cit. 2014-12-07]. Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=1992&typeLaw=zakon&what=Rok&stranka=13>.

⁴¹ MVČR: Sběrka zákonů a Sběrka mezinárodních smluv. *Zákon č. 26/2000 Sb., o veřejných dražbách* [online]. © 2014 [cit. 2014-12-09]. Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=2000&typeLaw=zakon&what=Rok&stranka=14>.

⁴² MVČR: Sběrka zákonů a Sběrka mezinárodních smluv. *Zákon České národní rady č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků* [online]. © 2014 [cit. 2014-12-09]. Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=1992&typeLaw=zakon&what=Rok&stranka=7>.

zapisované do řidičského průkazu, § 106 se zmiňuje o údajích zapisovaných do mezinárodního řidičského průkazu a § 108 uvádí pravidla o změně údajů těchto dvou výše zmíněných řidičských průkazů. Čtvrtá hlava tohoto zákona se věnuje registru řidičů. Objasňuje, co znamená registr řidičů, čemu slouží a které osobní údaje jsou v něm zahrnuty. Dále se zde uvádí podmínky pro výdej dat z registru řidičů, komu všemu je možné osobní data zveřejnit. V neposlední řadě je zde definována evidence dopravních nehod a centrální evidence dopravních nehod. I v tomto případě se jedná o vedení evidencí s osobními daty.⁴³

U druhého zmíněného zákona (č. 56/2001 Sb.) z oblasti dopravy je nutné zmínit § 4 a § 5, vypovídajících o registru silničních vozidel a centrálním registru silničních vozidel. Zde je stanoveno, o jaký seznam se jedná a pod kým je veden. Do registru silničních vozidel může nahlížet pouze ten, kdo prokáže právní zájem. Centrální registr silničních vozidel vede příslušný ministerský úřad.⁴⁴

Třetí uvedený zákon (č. 168/1999 Sb.) upravuje zpracování osobních dat v oblasti dopravy v § 8 odst. 3 a § 15. V případě nehody je pojištěný povinen na žádost poškozeného dodat nezbytné osobní údaje, aby mohl poškozený uplatnit svá práva na náhradu škody. Pro případnou evidenci vozidla či o změnu v evidenci vozidel musí žadatel poskytnout orgánu evidence k nahlédnutí doklad o pojištění, aby jeho žádosti mohlo být vyhověno.⁴⁵

Důležitou součástí jsou dále pracovněprávní vztahy a zaměstnanost, kterou upravuje Zákon č. 262/ 2006 Sb., zákoník práce. Jedná se především o § 30 odst. b, podle něhož

⁴³ MVČR: Sběrka zákonů a Sběrka mezinárodních smluv. *Zákon č. 361/ 2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změně některých zákonů* [online]. © 2014 [cit. 2014-12-09]. Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=2000&typeLaw=zakon&what=Rok&stranka=6>.

⁴⁴ MVČR: Sběrka zákonů a Sběrka mezinárodních smluv. *Zákon č. 56/ 2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích a o změně zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla), ve znění zákona č. 307/1999 Sb.* [online]. © 2014 [cit. 2014-12-09]. Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=2001&typeLaw=zakon&what=Rok&stranka=16>.

⁴⁵ MVČR: Sběrka zákonů a Sběrka mezinárodních smluv. *Zákon č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla).* [online]. © 2014 [cit. 2014-12-09]. Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=1999&typeLaw=zakon&what=Rok&stranka=6>.

může zaměstnavatel vyžadovat od fyzické osoby údaje bezprostředně nutné pro uzavření smlouvy. Přičemž § 105, konkrétně v odst. 2, 3, 4, 6 a 7, udává povinnosti zaměstnavatele evidovat všechny úrazy a nemoci z povolání. Podle § 108 odst. 6b je zaměstnavatel povinen poskytnout tyto dokumenty odborové organizaci. Dalšími jsou § 312 až § 314, kdy zaměstnavatel má pravomoc vést osobní spisy zaměstnanců, při skončení pracovního poměru vydat zaměstnanci potvrzení o zaměstnání a uvést v něm údaje o zaměstnání, a taktéž na vyžádání zaměstnance mu vydat pracovní posudek. Nelze ani opomenout § 316, který chrání osobní práva zaměstnance z hlediska odposlechů, záznamů telefonických hovorů či kontrole elektronické pošty adresovaných zaměstnanci.⁴⁶

Na tuto oblast se dále váže Zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti. V němž dle § 5 odst. a jsou uvedeny identifikační údaje, jaké se rozumí pro účely tohoto zákona. Podle § 8 odst. 1 písm. i a j vede Úřad práce evidenci zájemců o zaměstnání a může tyto údaje poskytnout orgánu sociálního zabezpečení. Dále § 12 odst. 2 zabraňuje zaměstnavateli vyžadovat při výběru zaměstnanců informace týkající se např. rasového původu, národnosti, politických postojů, filozofického přesvědčení aj. Také § 17 zakazuje s osobními údaji o fyzických osobách a zaměstnavatelích nakládat jinak, než jen pro účely zprostředkování zaměstnání a statistických záznamů. O údajích obsažených v evidenci zájemců o zaměstnání vypovídá § 23, o obsahu evidence uchazečů o zaměstnání zase § 27 odst. 1, a o evidenci občanů Evropské Unie a cizinců vykazuje § 102. Podle § 32 je úřad povinen po skončení vedení v evidenci uchazečů o zaměstnání zablokovat údaje týkající se uchazeče o zaměstnání.⁴⁷

Oblast pracovněprávních vztahů má na utváření institutu ochrany osobních údajů velký podíl. V praxi je zpracovávání osobních údajů téměř denní záležitostí. Vyskytují se zde správci v roli zaměstnavatele, zaměstnaneckých agentur ale i úřadu práce. Správce předává zpracovávání osobních údajů i více zpracovatelům najednou. Mnohdy spolupracuje se třetími subjekty, které uspokojují poptávku po lidských zdrojích a tím zpracovávají osobní údaje potenciálních zaměstnanců.

⁴⁶ MVČR: Sběrka zákonů a Sběrka mezinárodních smluv. *Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce* [online]. © 2014 [cit. 2014-12-09]. Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=2006&typeLaw=zakon&what=Rok&stranka=12>.

⁴⁷ MVČR: Sběrka zákonů a Sběrka mezinárodních smluv. *Zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti* [online]. © 2014 [cit. 2014-12-09]. Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=2004&typeLaw=zakon&what=Rok&stranka=10>.

Nutno ještě zmínit § 4 odst. 3 a 4 a § 8 písm. d a písm. j zákona č.251/2005 Sb., o inspekci práce. Úřad má na starosti provoz informačního systému o pracovních úrazech. V tomto systému jsou vedeny osobní údaje fyzických osob, které utrpěly pracovní úraz. Dále obsahuje údaje k zaměstnavatelům a důležitá stanoviska k pracovním úrazům. Informační systém o pracovních úrazech je důležitým zdrojem pro potřebu úřadu a ministerstva. Inspektoři jsou povinni zachovávat mlčenlivost o totožnosti těch, kteří podali žádost o provedení kontroly a zachovávat mlčenlivost o citlivých datech, o kterých se při kontrole dověděli.⁴⁸

Nesmí být opomenuta ani činnost poskytování informací veřejnou správou. Pod její záštitou jsou spravovány veřejné rejstříky a různé druhy evidencí, z nichž veřejná správa poskytuje informace. Každý subjekt má přeci právo na informace. Toto právo je upravováno zákonem č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím. Dle § 4 poskytují povinné subjekty informace buď na základě žádosti, nebo jejich zveřejněním. To, jak se poskytnuté informace dále zveřejňují je upraveno v § 5, podle něhož by měla být informovanost veřejnosti poskytnuta na všeobecně přístupném místě. Příslušné úřadovny by měly být schopny umožnit též kopii dané informace. Zde je i uvedeno, které informace musí být veřejnosti zveřejněny. Podle následujícího § 6 může povinný subjekt odkázat žadatele na údaje umožňující vyhledání a získání zveřejněné informace. V § 8 se při poskytnutí informací, vypovídajících o osobnosti a soukromí osob, dbá na jejich ochranu. Poskytnout data tohoto charakteru lze jen se svolením žijící dotčené osoby, nebo pokud to umožní zvláštní zákon.⁴⁹ Do této oblasti spadá i zákon č. 159/ 2006 Sb., o střetu zájmů, konkrétně v oblasti evidování oznámení o činnostech, o majetku, o příjmech atd., a to v § 13 a § 14. Registr mají na starosti evidenční orgány, jsou jimi kupříkladu imunitní výbor Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky, ministerstva a další ústřední orgány

⁴⁸ MVČR: Sbírka zákonů a Sbírka mezinárodních smluv. *Zákon č. 251/ 2005 Sb., o inspekci práce* [online]. © 2014 [cit. 2014-12-09]. Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=2005&typeLaw=zakon&what=Rok&stranka=10>.

⁴⁹ MVČR: Sbírka zákonů a Sbírka mezinárodních smluv. *Zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím* [online]. © 2014 [cit. 2014-12-09]. Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=1999&typeLaw=zakon&what=Rok&stranka=8>.

státní správy. Do těchto registrů je možné na základě písemné žádosti nahlížet a pořizovat si z nich výpisy.⁵⁰

Důležitou oblastí je evidence obyvatel, kterou zajišťuje ministerstvo vnitra. Jedná se o elektronickou databázi s osobními údaji občanů. Výčet poskytnutých údajů se nachází v § 2, zákona č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů. Osobní údaje dle § 22 tohoto zákona mohou být poskytovány státním orgánům a obcím za účelem zabezpečení státní politiky zaměstnanosti a sociálního zabezpečení, např. pro zajištění důchodového a nemocenského pojištění nebo při poskytování sociální péče.⁵¹

4.2 Právní aspekty institutu ochrany dat a osobních údajů v rámci EU

Česká republika v oblasti ochrany osobních údajů upravuje normativní stránku této problematiky nejen ve Sbírce zákonů České republiky, ale zároveň na základě evropské ochrany osobních údajů přijímá stanoviska v rámci Evropské unie. Přijaté mezinárodní úmluvy by měly být vždy implementovány do české legislativy.

Ve Sbírce mezinárodních smluv č. 115/ 2001 bylo vydáno Ministerstvem zahraničních věcí Sdělení o přijetí Úmluvy o ochraně osob se zřetelem na automatizované zpracování osobních dat, která byla schválena ve Štrasburku roku 2000. Úmluva byla zřízena za účelem zaručení práv na soukromý život každé fyzické osoby, kterékoliv národnosti vztahující se ke zpracování a ochraně osobních údajů. Toto zaručení se vztahuje na území každé smluvní strany. Každá smluvní strana je povinna tuto Úmluvu

⁵⁰ MVČR: Sbírka zákonů a Sbírka mezinárodních smluv. *Zákon 159/ 2006 Sb., o střetu zájmů* [online]. © 2014 [cit. 2014-12-09]. Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=2006&typeLaw=zakon&what=Rok&stranka=15>.

⁵¹ MVČR: Sbírka zákonů a Sbírka mezinárodních smluv. *Zákon č.133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů (zákon o evidenci obyvatel)* [online]. © 2015 [cit. 2015-03-07]. Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=2000&typeLaw=zakon&what=Rok&stranka=11>.

implementovat do svých právních řádů. Pro Českou republiku byl pověřen již zmíněný Úřad pro ochranu osobních údajů.⁵²

Na tuto Úmluvu navázala Směrnice 95/46/ES, o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů, která stanovuje přísná pravidla pro rovnocennost zpracování osobních údajů ve všech členských státech. Tímto má dojít ke sblížení právních předpisů všech dotčených států a k vysoké úrovni ochrany v těchto zemích. Základním prvkem ochrany osobních údajů občanů jsou v jednotlivých členských státech zřízené orgány dozoru, které si mají být vzájemně nápomocny tak, aby zajistily dodržování pravidel ochrany v celé Evropské unii.⁵³

Další pravidla stanovuje Směrnice č. 2000/ 31/ ES, o některých právních aspektech služeb informační společnosti, zejména elektronického obchodu na vnitřním trhu. Tato směrnice slouží k zajištění volného pohybu služeb a práv jak poskytovatele, tak i příjemce. Provádění této směrnice nesmí narušit ochranu osobních údajů, zejména se jedná o nevyžádaná obchodní sdělení a odpovědnost zprostředkovatelů, avšak nemůže být zabráněno anonymnímu užívání otevřených sítí, kterým je kupříkladu internet.⁵⁴

Upevnit status základních práv se snaží Směrnice 2002/58/ES, která usiluje o ochranu osob v rámci užívání sítí veřejných komunikací s ohledem na automatické uchovávání a zpracovávání údajů uživatelů. Cílem je harmonizovat právní a technická

⁵² MVČR: Sbírka zákonů a Sbírka mezinárodních smluv. *Sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 115/ 2001 Sb., o přijetí Úmluvy o ochraně osob se zřetelem na automatizované zpracování osobních dat* [online]. © 2014 [cit. 2014-12-09]. Dostupné z: http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=2001&typeLaw=mezinarodni_smlouva&what=Rok.

⁵³ Úřední věstník Evropské unie. *SM ĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY 95/46/ES ze dne 24. října 1995 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů* [online]. 1995 [cit. 2014-12-09]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:31995L0046&from=CS>.

⁵⁴ Úřední věstník L 178 , 17/07/2000 S. 0001 - 0016. *Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/31/ES ze dne 8. června 2000 o některých právních aspektech služeb informační společnosti, zejména elektronického obchodu, na vnitřním trhu ("směrnice o elektronickém obchodu")* [online]. 2000 [cit. 2014-12-09]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/HTML/?uri=CELEX:32000L0031&from=en>.

ustanovení jednotlivých členských zemí, při poskytování služeb v oboru elektronických komunikací, aby nedošlo k zamezení rozvoje nových služeb v tomto odvětví.⁵⁵

Tato směrnice byla pozměněna Směrnicí 2006/24/ES, o uchovávání údajů vytvářených nebo zpracovávaných v souvislosti s poskytováním dostupných služeb elektronických komunikací nebo veřejných komunikačních sítí a Směrnicí 2009/136/ES, která dále pozměňuje Směrnicí 2002/22/ES o univerzální službě a právech uživatelů týkajících se sítí a služeb elektronických komunikací a nařízení ES č. 2006/2004 o spolupráci mezi vnitrostátními orgány příslušnými pro vymáhání dodržování zákonů na ochranu zájmů spotřebitele.⁵⁶

Mezi důležitým nařízením je i Nařízení Komise Evropské unie, č. 611/2013, o opatřeních vztahujících se na oznámení o narušení bezpečnosti osobních údajů podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/58/ES o soukromí a elektronických komunikacích. Komise reaguje na rozdílná kritéria členských zemí pro poskytovatele služeb v oblasti elektronických komunikací působících ve více státech. Tímto usiluje o přijetí technických opatření, respektive zavedením systému, které monitoruje narušení bezpečnosti citlivých osobních údajů. Systém je povinně spravován příslušným státním orgánem v jednotlivých státech. Povinné orgány dbají na to, aby údaje byly bezpečně šifrovány proti jakémukoliv zásahu neoprávněných osob.⁵⁷

O dalším způsobu evropské ochrany osobních dat se zmiňuje dokument Rady č. 2008/977/SVV o ochraně osobních údajů zpracovávaných v rámci policejní a justiční spolupráce v trestních věcech. Rozhodnutí Rady bylo za účelem zajištění maximální ochrany práva na soukromí fyzických osob, v rámci zpracování osobních dat policejním a

⁵⁵ Úřední věstník Evropské unie. *SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY 2002/58/ES ze dne 12. července 2002 o zpracování osobních údajů a ochraně soukromí v odvětví elektronických komunikací (Směrnice o soukromí a elektronických komunikacích)* [online]. 2002 [cit. 2014-12-09]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:32002L0058&from=CS>.

⁵⁶ Úřad pro ochranu osobních údajů. *Evropská ochrana osobních údajů* [online]. © 2013 [cit. 2014-12-09]. Dostupné z: <https://www.uoou.cz/evropska-ochrana-osobnich-udaju/ds-1265/p1=1265>.

⁵⁷ Úřední věstník Evropské unie. *NAŘÍZENÍ KOMISE (EU) č. 611/2013 ze dne 24. června 2013 o opatřeních vztahujících se na oznámení o narušení bezpečnosti osobních údajů podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/58/ES o soukromí a elektronických komunikacích* [online]. 2013 [cit. 2014-12-09]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2013:173:0002:0008:CS:PDF>.

justičním orgánem. S osobními údaji musí být nakládáno pouze dle zákona a v přiměřené míře.⁵⁸

V rámci evropské ochrany osobních údajů zavedla Komise další doporučení, jímž je Doporučení Komise č. 2009/398/ES o zavedení zásad ochrany soukromí a údajů v aplikacích podporovaných identifikací na základě rádiové frekvence. Oblastí působnosti je aplikace identifikace na základě rádiové frekvence, již provozování má být eticky a sociálně přijatelné. Přitom má respektovat dodržování základních práv na soukromí a chránit osobní údaje s maximálním nasazením.⁵⁹

Důležitým dokumentem je Nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 45/2001 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů orgány a institucemi Společenství a o volném pohybu těchto údajů. Nařízení upravuje, jakým způsobem se mají zpracovávat osobní data v rámci všech státních orgánů a institucí Evropské unie. Jsou zde obsaženy obecné podmínky pro zpracování osobních dat. Osobní údaje by měly být zpracovávány zákonným způsobem a měla by se jim přisuzovat konkrétnost a především přesnost. Dle nařízení má každý právo být informován o tom, jaké údaje a za jakým účelem jsou o něm příslušnými orgány zpracovávány. Nařízení také klade důraz na bezpečnost zpracování těchto dat.⁶⁰

⁵⁸ Úřední věstník Evropské unie: AKTY PŘIJATÉ NA ZÁKLADĚ HLAVY VI SMLOUVY O EU. *RÁMCOVÉ ROZHODNUTÍ RADY 2008/977/SVV ze dne 27. listopadu 2008 o ochraně osobních údajů zpracovávaných v rámci policejní a justiční spolupráce v trestních věcech* [online]. 2008 [cit. 2014-12-09]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:32008F0977&from=CS>.

⁵⁹ Úřední věstník Evropské unie. *DOPORUČENÍ KOMISE ze dne 12. května 2009 o zavedení zásad ochrany soukromí a údajů v aplikacích podporovaných identifikací na základě rádiové frekvence* [online]. 2009 [cit. 2014-12-09]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:32009H0387&from=CS>.

⁶⁰ Úřední věstník L 008 , 12/01/2001 S. 0001 - 0022. *Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 45/2001 ze dne 18. prosince 2000 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů orgány a institucemi Společenství a o volném pohybu těchto údajů* [online]. 2000 [cit. 2014-12-09]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32001R0045:cs:HTML>.

4.3 Judikatura v rámci ČR a EU

V oblasti ochrany dat vzniklo mnoho judikátů jak v České republice, tak i v zahraničí. V České republice byly vydány judikáty kupříkladu v rámci řízení u Nejvyššího soudu, Městského soudu v Praze nebo Ústavního soudu.

Příkladem je rozsudek Nejvyššího soudu pro okamžité zrušení pracovního poměru (Spisová značka 21 c do 1771/2011):

„Dopisem ze dne 3. 11. 2009 žalovaný sdělil žalobci, že s ním okamžitě ruší pracovní poměr podle ustanovení § 55 odst. 1 písm. b) zákoníku práce. Porušení povinností vyplývajících z právních předpisů vztahujících se k žalobcem vykonávané práci zvláště hrubým způsobem spatřoval v tom, že „v období od 1. 9. 2009 do 30. 9. 2009 v pracovní době strávil celkem 102.97 hodin neefektivní práci na počítači“, kdy prohlížel v dopise ze dne 3. 11. 2009 uvedené stránky. Tím porušil mimo jiné také povinnost stanovenou v Pracovním řádu v článku 5. 3. písmeno w) „nepoužívat internetové stránky s pochybným či citlivým obsahem, nebo stránky typu on-line zpravodajství, sledování TV přes internet nebo poslech rozhlasu přes internet, které mohou nadměrně zatěžovat počítačovou síť a které nesouvisí s výkonem sjednané práce. Žalobce se domáhal, aby bylo určeno, že uvedené okamžité zrušení pracovního poměru je neplatné. Žalobu odůvodnil zejména tím, že se sice mohlo stát, že v průběhu pracovní doby použil počítač k jiným než přímo pracovním činnostem, nikdy to však nebylo na úkor plnění jeho pracovních povinností, i když tím porušil určité povinnosti, nejednalo se o porušení zvláště hrubým způsobem. Později dále namítl, že zaměstnavatel tajně sledoval užívání internetu v rozporu s ustanovením § 316 odst. 3 zák. práce.“⁶¹

„Nejvyšší soud v této souvislosti již dříve dospěl k závěru, že navrhne-li účastník občanského soudního řízení k prokázání svých tvrzení důkaz, který byl pořízen nebo účastníkem opatřen v rozporu s obecně závaznými právními předpisy a jehož pořízením nebo opatřením došlo k porušení práv jiné fyzické nebo právnické osoby, soud takový

⁶¹ Nejvyšší soud. *Rozhodnutí NS 21 Cdo 1771/2011* [online]. © 2010 [cit. 2014-12-09]. Dostupné z: http://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/B0ED0CEF751D472DC1257A61004D599C?openDocument&Highlight=0.

důkaz jako nepřípustný neprovede (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 21. 10. 1998, sp. zn. 21 Cdo 1009/98, který byl uveřejněn pod č. 39 ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek, roč. 1999). Ustanovení § 316 zák. práce se zabývá (upravuje) jednak ochranou majetku zaměstnavatele, jednak ochranou soukromí zaměstnance. Míra ochrany soukromí je u zaměstnance určována (limitována, omezována) tím, že provádí závislou práci, která je vykonávána ve vztahu nadřízenosti zaměstnavatele a podřízenosti zaměstnance, jménem zaměstnavatele, podle pokynů zaměstnavatele a zaměstnanec ji pro zaměstnavatele vykonává osobně (srov. § 2 odst. 1 zák. práce). Zaměstnanci jsou zároveň povinni využívat výrobní prostředky pouze k vykonávání svěřených prací, řádně s nimi hospodařit, střežit a ochraňovat je před poškozením, ztrátou, zničením nebo zneužitím a nejednat v rozporu s oprávněnými zájmy zaměstnavatele [srov. § 301 písm. d) zák. práce]. Uvedené postavení zaměstnance, zejména ve vztahu k výrobním a pracovním prostředkům, je zcela pregnantně vyjádřeno v ustanovení § 316 odst. 1 větě první, jež obsahuje výslovný zákaz pro zaměstnance, aby bez souhlasu zaměstnavatele užívali pro svou osobní potřebu výrobní a pracovní prostředky zaměstnavatele včetně výpočetní techniky, případně jeho telekomunikační zařízení. Oprávnění zaměstnavatele kontrolovat přiměřeným způsobem dodržování tohoto zákazu výslovně zakládá věta druhá téhož ustanovení. Z uvedené právní úpravy zároveň vyplývá, že není vyloučeno, aby zaměstnanec využíval výrobní a pracovní prostředky zaměstnavatele včetně výpočetní techniky, případně jeho telekomunikační zařízení i pro svou osobní potřebu, ale toliko se souhlasem zaměstnavatele. Tak může zaměstnavatel souhlasit s tím, aby přidělený psací stroj byl použit i pro napsání soukromého dopisu, aby služební telefon byl používán i k soukromým telefonátům nebo aby přidělená výpočetní technika byla používána i pro soukromé potřeby zaměstnance. Protože zákonem stanovený zákaz používat pro svou osobní potřebu výrobní a pracovní prostředky zaměstnavatele je absolutní, může zaměstnavatel souhlas k jejich použití stanovit v libovolném rozsahu (od úplného souhlasu bez jakéhokoli omezení, přes souhlas jen v určitém rozsahu časovém nebo věcném, až třeba po souhlas jen k jednorázovému použití). Stanovení rozsahu souhlasu k použití výrobních a pracovních prostředků zaměstnavatele pro osobní potřebu zaměstnance (zaměstnanců) je zcela na vůli zaměstnavatele.“⁶²

⁶² Nejvyšší soud. *Rozhodnutí NS 21 Cdo 1771/2011* [online]. © 2010 [cit. 2014-12-09]. Dostupné z: http://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/B0ED0CEF751D472DC1257A61004D599C?openDocument&Highlight=0.

Na evropské úrovni řeší spory v rámci oblasti ochrany osobních údajů Soudní dvůr Evropské unie nebo Evropský soud pro lidská práva.

Příkladem je judikát Soudního dvora Evropské unie v rámci Deutsche Telekom AG (na straně žalujícího) proti Spolkové republice Německo (na straně žalovaného), v řešení sporu o předávání osobních údajů klientů za účelem vytváření telefonních seznamů (C – 543/09):

„Jako provozovatel telekomunikační sítě v Německu přiděluje společnost Deutsche Telekom svým účastníkům telefonní čísla. Na celém území Spolkové republiky provozuje informační službu o účastnických číslech. Kromě toho vydává tištěné a elektronické účastnické seznamy, které obsahují informace o jejich vlastních účastnících, ale i o účastnících třetích podniků. Společnost Deutsche Telekom získává údaje, které k tomu potřebuje, u poskytovatelů telefonních služeb, kteří dotčeným účastníkům přidělili telefonní číslo. Tímto způsobem uzavřela asi se sto podniky smlouvy o poskytnutí údajů týkajících se účastníků. Společnosti GoYellow GmbH (dále jen „GoYellow“) a Telix AG (dále jen „Telix“), vedlejší účastnice v původním řízení, provozují internetovou, resp. telefonickou informační službu o účastnických číslech a využívají údaje, které jim za úplaty zpřístupnila společnost Deutsche Telekom. Poté, co došlo ke sporu ohledně objemu údajů, které je společnost Deutsche Telekom povinna zpřístupnit společností GoYellow a Telix na základě § 47 odst. 1, § 104 a 105 TKG, posledně jmenované společnosti dovedly spor k řízení před Bundesnetzagentur. Rozhodnutím ze dne 11. září 2006 uložila Bundesnetzagentur společnosti Deutsche Telekom povinnost, aby společností GoYellow a Telix zpřístupnila nejenom údaje o vlastních účastnících, ale i údaje o účastnících třetích poskytovatelů telefonních služeb (dále jen „cizí údaje“), které má k dispozici, a to i v případě, že si tyto poskytovatelé či jejich účastníci přáli, aby uvedené údaje byly zveřejněny pouze společností Deutsche Telekom. Společnost Deutsche Telekom proti uvedenému rozhodnutí Bundesnetzagentur podala žalobu k Verwaltungsgericht Köln. Rozsudkem ze dne 14. února 2008 Verwaltungsgericht Köln uvedenou žalobu zamítl. Společnost Deutsche Telekom tedy podala k Bundesverwaltungsgericht opravný prostředek „Revision“ a namítala zejména, že povinnost poskytnout údaje, která se vztahují na cizí údaje, porušuje ustanovení směrnice o „univerzální službě“. V předkládacím rozhodnutí Bundesverwaltungsgericht

vysvětluje, že spor v původním řízení se omezuje na povinnost uloženou společností Deutsche Telekom poskytnout cizí údaje společnostem GoYellow a Telix a na údaje, které si účastník či poskytovatel telefonní služby přeje zveřejnit výlučně prostřednictvím společnosti Deutsche Telekom. Podle předkládajícího soudu by měl být opravný prostředek „Revision“ na základě vnitrostátního práva zamítnut. Soud si však není jist tím, zda povinnost uložená použitelným vnitrostátním právem ve sporu, o němž rozhoduje, neodporuje právu Unie.⁶³

„Za těchto podmínek se Bundesverwaltungsgericht rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

1) Musí být čl. 25 odst. 2 směrnice [o univerzální službě] vykládán v tom smyslu, že je členským státům dovoleno, pro účely poskytování veřejně přístupných informačních služeb o účastnických číslech a poskytování účastnických seznamů, uložit podnikům, které účastníkům přidělují telefonní čísla, povinnost zpřístupnit údaje o účastnících, jimž tento podnik telefonní číslo sám nepřidělil, má-li tento podnik tyto údaje k dispozici?

V případě kladné odpovědi na předcházející otázku:

2) Musí být článek 12 [směrnice o soukromí a elektronických komunikacích] vykládán v tom smyslu, že uložení výše uvedené povinnosti vnitrostátním zákonodárcem je závislé na tom, zda jiný poskytovatel telefonní služby, respektive jeho účastníci s poskytnutím údajů souhlasí nebo zda proti němu v každém případě nic nenamítají?⁶⁴

„Z těchto důvodů Soudní dvůr (třetí senát) rozhodl takto:

1) Článek 25 odst. 2 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/22/ES ze dne 7. března 2002 o univerzální službě a právech uživatelů týkajících se sítí a služeb elektronických komunikací (směrnice „o univerzální službě“) musí být vykládán v tom

⁶³ InfoCuria - Judikatura Soudního dvora. ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (třetího senátu) 5. května 2011(*) „Elektronické komunikace – Směrnice 2002/22/ES – Článek 25 odst. 2 – Směrnice 2002/58/ES – Článek 12 – Poskytování informační služby o účastnických číslech a poskytování účastnických seznamů – Povinnost uložená podniku přidávajícímu telefonní čísla poskytnout jiným podnikům jeho údaje o účastnících třetích podniků, které má k dispozici“ [online]. 2011 [cit. 2014-12-09]. Dostupné z: <http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=82128&pageIndex=0&doclang=CS&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=836626>.

⁶⁴ Tamtéž..

smyslu, že nebrání tomu, aby vnitrostátní právní předpisy ukládaly podnikům, které přidělují telefonní čísla koncovým uživatelům, povinnost zpřístupnit podnikům, jejichž činnost spočívá v poskytování informační služby o veřejně přístupných účastnických číslech a poskytování účastnických seznamů, nejenom údaje o svých vlastních účastnících, ale i údaje o účastnících třetích podniků, které mají k dispozici.

2) Článek 12 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/58/ES ze dne 12. července 2002 o zpracování osobních údajů a ochraně soukromí v odvětví elektronických komunikací (směrnice „o soukromí a elektronických komunikacích“) musí být vykládán v tom smyslu, že nebrání tomu, aby vnitrostátní právní předpisy ukládaly podniku, který zveřejňuje veřejně přístupné účastnické seznamy, povinnost poskytnout osobní údaje účastníků jiných poskytovatelů telefonických služeb, které má k dispozici, třetímu podniku, jehož činnost spočívá ve zveřejňování veřejně přístupných tištěných a elektronických účastnických seznamů či ve zpřístupňování takových seznamů prostřednictvím informačních služeb, bez toho, aby takové poskytnutí údajů záviselo na opětovném souhlasu účastníků, pokud byli posledně jmenovaní před prvním uvedením svých údajů ve veřejně přístupném účastnickém seznamu informováni o jeho účelu a o skutečnosti, že tyto údaje mohou být sděleny dalšímu poskytovateli telefonních služeb, a pokud je zaručeno, že uvedené údaje nebudou po jejich poskytnutí použity k jiným účelům, než pro které byly shromážděny za účelem jejich prvního zveřejnění.“⁶⁵

4.4 Orgány působící v rámci ochrany osobních údajů a dat v ČR a EU

V rámci České republiky a Evropské unie bylo zřízeno několik orgánů vykonávajících kontrolní a správní činnost v oblasti ochrany osobních údajů.

⁶⁵ InfoCuria - Judikatura Soudního dvora. ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (třetího senátu) 5. května 2011(*) „Elektronické komunikace – Směrnice 2002/22/ES – Článek 25 odst. 2 – Směrnice 2002/58/ES – Článek 12 – Poskytování informační služby o účastnických číslech a poskytování účastnických seznamů – Povinnost uložená podniku přidávajícímu telefonní čísla poskytnout jiným podnikům jeho údaje o účastnících třetích podniků, které má k dispozici“ [online]. 2011 [cit. 2014-12-09]. Dostupné z: <http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=82128&pageIndex=0&doclang=CS&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=836626>.

4.4.1 Úřad pro ochranu osobních údajů ČR

V České republice byl, již na počátku zmíněným zákonem č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, zřízen Úřad pro ochranu osobních údajů sídlící v hlavním městě.

Pole působnosti Úřadu je velice široké. Jeho působnost a jednání je stanoveno zákony č. 101/2000 Sb., a č. 500/2004 Sb., tj. správním řádem a dalšími zákony spadajícími do pravomocí Úřadu. Oblastí správy Úřadu jsou informační systémy veřejné správy, vedení registru oznámení o činnostech, o majetku, o příjmech či darech a závazcích. Dále poskytuje informace týkajících se jeho působnosti v návaznosti na zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím. Vede kontrolní činnost nad dodržováním zákonných postupů při zpracovávání osobních údajů v oblasti elektronických komunikací, dále sleduje dodržování pravidel týkajících se šíření obchodního sdělení. Projednává správní přestupky v oblasti zpracovávání osobních údajů ve zvláštních odvětvích, kupříkladu u neoprávněného zpracovávání dat uložených v nosiči dat s biometrickými údaji nebo veškeré správní delikty dle zákona č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů. Dále řeší delikty v souvislosti se zákonem č. 159/2006 Sb., o střetu zájmů konané používáním dat označených v registru, ke zjištění střetu zájmů k jiným účelům než slouží či v případě porušení povinnosti mlčenlivosti na základě tohoto zákona a také při neoprávněném poskytnutí jmen a hesel uživatelů třetí osobě.⁶⁶

Hlavní činností je kontrolní funkce náležící inspektorům, kteří jsou jmenováni prezidentem republiky na návrh Senátu Parlamentu České republiky. Jejich jmenování je vždy na období deseti let. Jak již bylo zmíněno, řídí se jejich kontrolní činnost dle uvedených zákonů. Kontroly probíhají v rámci kontrolního plánu schváleného pokaždé na jeden rok. Jedná se o kontroly na podněty a stížnosti subjektů nebo na žádost předsedy Úřadu. Provádět kontrolu mohou vedle inspektorů, kteří zejména řídí průběh kontroly, i pověřeni zaměstnanci Úřadu. Kontrolující osoby mají v průběhu kontrolní činnosti určitá

⁶⁶ Úřad pro ochranu osobních údajů. *O působnosti Úřadu* [online]. © 2013 [cit. 2014-12-09]. Dostupné z: <https://www.uouu.cz/o-pusobnosti-uradu/ds-1269/p1=1269%20%E2%80%93%20o%20p%C5%AFsobnosti%20%C3%9A%C5%99adu%20pro%20ochranu%20osobn%C3%ADch%20dat%20a%20%C3%BAtaj%C5%AF>.

práva a povinnosti, která musí dodržovat, zejména podle zákona č. 255/ 2012 Sb., o kontrole. Jedním z nejzásadnějších pravidel kontroly je uchovávání mlčenlivosti o skutečnostech, o kterých se dozvěděli při jejím provádění. Takto získané informace nesmí být sděleny třetí osobě ani po skončení pracovního poměru, vyjma v případě zproštění povinnosti uchovávat mlčenlivost udělenou předsedou Úřadu. O každé provedené kontrole musí být veden záznam v podobě protokolu, jenž musí splňovat sounáležitosti dle platného kontrolního řádu.⁶⁷

Příklady některých kontrol:

Prvním příkladem je uveden průběh kontroly aplikace Centrálního elektronického platebního příkazu:

„Na základě kontrolních zjištění z iniciačních kontrol a vzhledem ke značnému objemu zpracovávaných osobních údajů při vydávání elektronických platebních rozkazů soudy byla do plánu kontrolní činnosti Úřadu na rok 2014 zařazena kontrola zpracování osobních údajů v aplikaci Centrální elektronický platební rozkaz. Provozovatelem aplikace CEPR, a tedy správcem osobních údajů, je Ministerstvo spravedlnosti ČR. Kontrola tohoto subjektu, včetně prověření postupů při vydávání elektronických platebních rozkazů u namátkou vybraného okresního soudu, byla realizována v období od 13. února 2014 do 25. června 2014. Předmětem kontroly bylo zejména dodržování povinností stanovených v § 13 zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů. Kontrolní zjištění prokázala, že kontrolovaný má v souladu s těmito zákonnými ustanoveními dlouhodobě přijata a dokumentována technicko-organizační opatření k zajištění ochrany osobních údajů. Současně realizuje periodická kontrolní opatření, která v dostatečné míře eliminují rizika neoprávněného přístupu ke zpracovávaným osobním údajům a nevytváří prostor k pochybení systémového charakteru. Kontrolou Ministerstva spravedlnosti ČR nebylo zjištěno porušení zákona č. 101/2000 Sb. při provozování aplikace CEPR.“⁶⁸

⁶⁷ Úřad pro ochranu osobních údajů. *Kontrolní činnost inspektorů* [online]. © 2013 [cit. 2014-12-09]. Dostupné z: <https://www.uoou.cz/kontrolni-cinnost-inspektoru/ds-1279/p1=1279>.

⁶⁸ Tamtéž.

Dalším příkladem je kontrola uskutečněná ve zdravotním zařízení na jedné z očních klinik:

„Na základě stížnosti, ze které vyplývalo možné podezření z porušení § 13 zákona č. 101/2000 Sb., jehož se mohl dopustit správce, tj. zdravotnické zařízení, byla zahájena kontrola na oční klinice (dále jen „Kontrolovaný“). Předmětem kontroly bylo dodržování povinností správce osobních údajů stanovených zákonem č. 101/2000 Sb., se zaměřením na zpracování osobních údajů pacientů Kontrolovaným a s tím související kontrolu zabezpečení zpracovávaných osobních údajů ve zdravotnické dokumentaci (dále jen „ZD“) dle ustanovení § 13 zákona č. 101/2000 Sb. Kontrolou bylo prokázáno, že Kontrolovaný porušil vlastní interní předpis týkající se vedení ZD, čímž porušil ustanovení § 13 odst. 2 zákona č. 101/2000 Sb., a to tím, že nepřijal dostatečná technicko-organizační opatření pro takovou situaci, kdy ZD převážel přímo primář Kontrolovaného, tj. přesný postup pro nakládání se ZD v případě, že o nahlédnutí do ZD, která je uložena v archivu pobočky Kontrolovaného, požádá pacient přímo Kontrolovaného. Dále Kontrolovaný tím, že zaslal kopii ZD Stěžovatelce na její žádost ve lhůtě 37 dnů, porušil ustanovení § 67bb odst. 4 zákona č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu a dále porušil ustanovení § 5 odst. 1 písm. c) zákona č. 101/2000 Sb., respektive ustanovení § 67b odst. 4 zákona č. 20/1966 Sb., neboť ve ZD Stěžovatelky nevedl přesné údaje o zdravotní péči, která jí byla Kontrolovaným poskytnuta. Kontrolovanému byla uložena opatření k nápravě, spočívající v povinnosti přijmout taková opatření, aby osobní údaje pacientů vedené ve ZD dle zvláštního zákona byly vedeny ve smyslu ustanovení § 5 odst. 1 písm. c) zákona č. 101/2000 Sb. a doplnit interní předpis tak, aby obsahoval technicko-organizační opatření pro případ, kdy nakládá se ZD přímo ošetřující lékař při nahlížení pacienta nebo oprávněné osoby do ZD. Kontrolovaný následně informoval Úřad, že uložena opatření k nápravě ve stanoveném termínu splnil.“⁶⁹

Lze tedy říci, že Úřad pro ochranu osobních údajů je jedním ze stěžejních pilířů v dané oblasti na českém poli. Důležitým procesem kontrolování zajišťuje práva na ochranu osobních údajů a jejich dodržování v působnosti různých odvětví.

⁶⁹ Úřad pro ochranu osobních údajů. *Kontrola vedení zdravotnické dokumentace ve zdravotnickém zařízení* [online]. © 2013 [cit. 2014-12-09]. Dostupné z: <https://www.uouu.cz/kontrola-vedeni-zdravotnicke-dokumentace-ve-zdravotnickem-zarizeni/d-6091/p1=1279>.

4.4.2. Orgány působící v rámci Evropské unie

Organizační schéma působící v oblasti ochrany osobních údajů je široké a její důsledné členění dává občanům Evropské unie pocit bezpečí, tolerance a dalších aspektů vyplývajících z demokratického pilíře.

Hlavním orgánem působícím v této problematice je Rada Evropy, která se především inicializovala na dodržování úmluvy ochrany osob, hlavně pak na jejich osobní údaje a apelovala, aby tuto zásadu dodržovaly všechny členské státy dnešní Evropské unie. Rada Evropy se snaží zasahovat tím, že vydává různá doporučení k zabezpečení ochrany osobních citlivých dat. Jedná se především o oblasti se zvýšenou manipulací těchto údajů, jimiž jsou zejména zdravotnictví, sociální péče, personalistika, různé informační sítě, policejní a jiné veřejné orgány státní správy, aj. Snahou je, aby členské státy dodržovaly prvotní Úmluvu o ochraně osob se zřetelem na automatizované zpracování osobních dat, přičemž jsou monitorovány, jak a zdali implementují toto pravidlo do svých interních legislativních procesů. V České republice je úzkým spolupracovníkem této sekce Úřad pro ochranu osobních údajů.⁷⁰

Světovou organizací, která podporuje dodržování základních zásad na ochranu citlivých dat, je Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj. Jejím výborem, který se zabývá ochranou osobních dat, je výbor pro politiku v oblasti informací, výpočetní techniky a komunikací (ICCP). Na výbor navazuje pracovní skupina pro bezpečnost informací a soukromí (WPISP), která spolupracuje i s Úřadem pro ochranu osobních údajů. Organizací byl vydán dokument uvádějící pravidla na ochranu soukromí a poskytování těchto údajů za hranice. Dokument, vychází z mnoha principů a zásad, kterými jsou zásada omezení shromažďování údajů, zásada kvality údajů, zásada omezeného využití, zásada otevřenosti, zásada bezpečnostních opatření, zásada stanovení účelu, zásada účasti subjektu údajů a zásada odpovědnosti správce údajů. V dokumentu je kladen důraz na užívání

⁷⁰ Úřad pro ochranu osobních údajů. *Rada Evropy* [online]. © 2013 [cit. 2014-12-09]. Dostupné z: <https://www.uouu.cz/rada-evropy/ds-1797/p1=1797>.

těchto zásad v aplikaci a další doporučení. Dokument je jakýmsi základním pilířem pro další evropské dokumenty o ochraně osob a údajů, které se opírají o tyto hlavní zásady.⁷¹

Součástí, v oblasti dodržování ochrany dat, je také Evropská komise. Pro zajištění ochrany osobních údajů bylo zřízeno Generální ředitelství pro spravedlnost. Jako nezávislý poradní orgán Evropské komise byla zřízena tzv. „Pracovní skupina pro ochranu údajů“. Členem této skupiny je i český Úřad pro ochranu osobních údajů. Úkolem je snaha o jednotnou interpretaci komunitárního práva, příprava dokumentů reagujících na danou problematiku a různá stanoviska ve formě doporučení aj.⁷²

Existují další instituce činné v oblasti ochrany osobních dat, například Evropský inspektor ochrany údajů. Tento orgán má kontrolní funkci v dodržování právních předpisů o ochraně osobních dat ve všech institucích Evropské unie. Další působnost kontroly spadá také do sféry zpracování osobních údajů centrální databázi otisku prstů osob, které žádají o azyl.⁷³

Důležitým orgánem je také kontrolní orgán Europol, zabývající se dohlížením na nakládání osobních údajů v rámci policejní a soudní spolupráce nebo koordinační skupina pro Eurodac, kontrolující zpracovávání citlivých dat, týkajících se databáze Eurodac, v rámci jednotlivých členských států Evropské unie.⁷⁴

Ochrana dat se týká i zřízení mnoha informačních systémů, které podporují spolupráci jednotlivých členských zemí. Jedná se o Schengenský informační systém uchovávající osobní údaje pro účely volného pohybu osob a věcí v schengenském

⁷¹ Úřad pro ochranu osobních údajů. *OECD* [online]. © 2013 [cit. 2014-12-09]. Dostupné z: <https://www.uoou.cz/oecd/ds-1827/p1=1827>.

⁷² Úřad pro ochranu osobních údajů. *Organizační začlenění ochrany osobních údajů v rámci Evropské unie* [online]. © 2013 [cit. 2014-12-09]. Dostupné z: <https://www.uoou.cz/organizacni-zacleneni-ochrany-osobnich-udaju-v-ramci-evropske-unie/ds-1769/p1=1769>.

⁷³ Tamtéž.

⁷⁴ Tamtéž.

prostoru.⁷⁵ Dalším je Vízový informační systém, který umožňuje lepší spolupráci ve vízové politice. Celní informační systém slouží zase k lepší organizaci při kontrole celních nebo zemědělských předpisů. Technickou podporu těchto velkých informačních databází zajišťuje Evropská agentura pro provozní řízení rozsáhlých informačních systémů.⁷⁶

Dnes existující světová počítačová síť způsobila možnost rychle šířit informace. Propojit vzájemné komunikace mezi lidmi a jejich přiblížení se. Tato skutečnost odkrývá informační demokracii. Takový rozvoj má za sebou reformy mezinárodních organizací. Otevírá se zde velký prostor pro útok na zabezpečení počítačové sítě ministerstev a jiné orgány a instituce.⁷⁷

V současné době, stále vyvinutějších a rozšiřujících se informačních technologií a internetových portálů, je v této sekci důležitým odrazovým můstkem Evropská agentura pro bezpečnost sítí a informací. Jedná se o agenturu zřízenou Nařízením Evropského parlamentu a rady č. 460/2004. Jejím orgány jsou správní rada, výkonný ředitel a stálá skupina zastoupených zájmů. Agentura úzce spolupracuje s Komisí a je nápomocna jednotlivým členským zemím Evropské unie v otázkách zajištění bezpečnosti informačních technologií a sítí. Tato elektronická komunikace je součástí hospodářského a sociálního vývoje, která je rozšířena v obrovském měřítku. Ani soukromá ani veřejná sféra se bez informačních technologií dnes už neobejde a čím dál častěji musí odolávat útokům na zabezpečení. Nepovolené přístupy do zabezpečení mohou ohrožovat vývoj společnosti a získat nedůvěru občanů. Z tohoto hlediska by měla agentura zajišťovat předcházení obtíží a reagovat na ně.⁷⁸

⁷⁵ Úřad pro ochranu osobních údajů. *SIS - Schengenský informační systém* [online]. © 2013 [cit. 2014-12-09]. Dostupné z: <https://www.uouu.cz/sis-schengensky-informacni-system/ds-3280/p1=3280>.

⁷⁶ Úřad pro ochranu osobních údajů. *Další informační systémy (VIS, CIS, EURODAC)* [online]. © 2013 [cit. 2014-12-09]. Dostupné z: <https://www.uouu.cz/dalsi-informacni-systemy-vis-cis-eurodac/ds-3281/p1=3281>.

⁷⁷ ZOUBEK, Vladimír. *Lidská práva-globalizace-bezpečnost*. Plzeň: Aleš Čeněk, s.r.o., 2007. ISBN 978-80-7380-026-0.

⁷⁸ Úřední věstník Evropské unie. *NARIŽENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (ES) č. 460/2004 ze dne 10. března 2004 o zřízení Evropské agentury pro bezpečnost sítí a informací (Text s významem pro EHP)* [online]. 2004 [cit. 2014-12-09]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:32004R0460&from=CS>.

Nelze opomenout i evropského ochránce práv, jenž je součástí procesu dodržování lidských práv a svobod obyvatel Evropské unie, mezi které bezpodmínečně patří i ochrana osobnosti v rámci shromažďování osobních údajů. Jeho pravomoci a poskytování ochrany osob je důležitou součástí fungování celé evropské společnosti.

4.5 Registrace zpracování osobních údajů

Rejstřík zpracování osobních údajů je ze zákona veden a zpracováván Úřadem pro ochranu osobních údajů. Obsahuje data z oznámení o zpracování osobních údajů. Každý správce, který chce zpracovávat osobní údaje je nejprve povinen obeznámit s těmito údaji Úřad. Pro oznámení byly Úřadem pro zjednodušení vystaveny příslušné formuláře, které mohou správci zasílat i elektronicky. Registr má usnadnit přehlednost všech správců, kteří zpracovávají osobní údaje, a zároveň získává možnost kontroly, jakým způsobem správci osobní záznamy vedou. Registr je veřejně přístupným dokumentem. Nejedná se o registr správců, ale spíše o jejich činnost.⁷⁹

Registr obsahuje identifikační údaje správce, účel zpracování osobních spisů, příjemce a předání osobních údajů do zahraničí, kategorie osobních údajů subjektů, dále zdroje a místo, kde jsou osobní údaje zpracovávány. Do registru se nezaznamenávají ta zpracování, která jsou už povinně zpracována na základě jiných zákonů, kupříkladu se to týká obchodních rejstříků, evidencí mzdové a personální agendy apod.⁸⁰

Registrační oznámení je možné podat online a registrační formulář slouží pro ohlášení jenom jednoho zpracování. Oznamovací povinnost přísluší výhradně správci. Oznamovací povinnost je uvedena v zákoně o ochraně osobních údajů v §16 a §18.⁸¹

Je tedy patrné, že registrace zpracování osobních údajů je důležitým elementem pro lepší přehlednost s nakládáním osobních záznamů. Oznamovací povinnost je

⁷⁹ MATOUŠOVÁ, Miroslava a HEJLÍK, Ladislav. *Osobní údaje a jejich ochrana*. 2. vydání. Praha: ASPI, a.s., 2008. ISBN 978-80-7357-322-5, str. 347- 348.

⁸⁰ Úřad pro ochranu osobních údajů. *Veřejný registr zpracování osobních údajů* [online]. © 2013 [cit. 2014-12-09]. Dostupné z: <https://www.uoou.cz/verejny-registr-zpracovani-osobnich-udaju/ds-1513/archiv=0&p1=1511>.

⁸¹ Úřad pro ochranu osobních údajů. *Registrační formulář - jak podat oznámení o zpracování osobních údajů* [online]. © 2013 [cit. 2014-12-09]. Dostupné z: <https://www.uoou.cz/registracni-formular-jak-podat-oznameni-o-zpracovani-osobnich-udaju/ds-1519/p1=1519>.

především doplňujícím článkem v oblastech, kde to doposud není zaopatřeno jinými zvláštními zákony. Zároveň umožňuje dozorčímu orgánu zvýšenou kontrolu v oblasti zpracovávání ochrany osobních údajů. Registr vyplňuje chybějící mezeru legislativního rámce týkajícího se ochrany osobních údajů a zmírňuje tím riziko zneužívání a zpracovávání osobních údajů kýmkoliv a kdekoliv. Tím tak posiluje institut ochrany dat a osobních údajů.

5 Zpracování osobních údajů obcemi

Zpracování osobních údajů institucemi veřejné správy je nevyhnutelnou součástí každého subjektu. Jednotlivé orgány shromažďují osobní záznamy ve velkém objemu. Jejich činnost je korigována zákony, z nichž pro ně vyplývají určitá práva a povinnosti. Nejčastějšími orgány, které denně zpracovávají množství osobních údajů je policejní orgán, justice, finanční úřady, krajské a obecní úřady spolu s jejich jednotlivými orgány úřadu, aj.

Zmiňované obce pracují v rámci svých činností s takovými informacemi, které ke své činnosti potřebují. Nutno připomenout, že zpracovávané informace, které se týkají fyzických osob, jsou osobními údaji a jejich ochrana spadá do komplexu ochrany soukromí. Ochranu těchto práv by měly respektovat nejen soukromé subjekty, ale i instituce veřejné správy. Jejich činnost by neměla být svým zásahem do soukromí osob neoprávněná a nikterak jim ubližovat. Princip ochrany soukromí se opírá o jeden ze základních principů správního práva, kterým je princip transparentnosti. O transparentnosti veřejné správy vykládá Listina základních práv a svobod. Orgány veřejné správy jsou odpovědné vůči veřejnosti a mají povinnost zveřejňovat informace vypovídající o jejich činnosti. Tento princip uveřejnění je podmíněn zákonem, je přiměřený ke svému okolí a může být do značné míry i omezen.⁸²

Otevřenost veřejné správy je také vázána obecným právem na informace. Jelikož výkon orgánů veřejné správy převážně směřuje k informacím o fyzických osobách, může

⁸² BÁRTÍK, Václav a Eva JANEČKOVÁ. *Zpracování osobních údajů obcemi: Vybrané problémy*. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2013. ISBN 978-80-7357-962-3, str. 1.

v případě otevřenosti dojít ke konfliktu. Právo být informován o činnostech orgánů veřejné správy může být v rozporu s právem ochrany na soukromí právě těchto fyzických osob.⁸³

Zveřejnění činností orgánů veřejné správy by mělo poskytovat jistotu občanům. Princip transparentnosti je kontrolou veřejnosti, kde je nakládáno s veřejnými prostředky v souladu se zákony, jejichž použití vede ke správným cílům. Avšak tento způsob zveřejňování nesmí být nadřazován principu ochrany soukromí. Oba principy by měly být v rovnováze, což je v praxi někdy obtížné.⁸⁴

5.1 Zákon o obcích

Obce jsou na poli veřejné správy jedním z největších správců osobních údajů. Jejich činnost je s nakládáním osobních údajů doslova spojená a měla by podléhat důsledné kontrole zakotvené v příslušných zákonech. Řídí se především zákonem č. 128/ 2000 Sb., o obcích. Činnost obcí je velmi široká a na základě tohoto zákona může být i velmi rozmanitá.

Zákon o obcích vyznačuje obec jako základní územní samosprávné společenství občanů, které tvoří územní celek. Jedná se o veřejnoprávní korporaci. Obec disponuje svým majetkem a jedná svým jménem. Při plnění úkolů by měla dbát na veřejný zájem a pečovat o své blaho. Na obce jsou přenášeny úkoly v rámci státní činnosti. Při své samostatné působnosti nakládají s osobními údaji svých občanů. Zpracováním takových údajů podléhají obce povinnosti dbát ochrany občanů a zabraňovat neoprávněnému zásahu do jejich soukromí.⁸⁵ Obce jsou tedy prostředníkem mezi svými občany a státem.

Obec má podle § 5 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích několik zřízených orgánů, mezi které patří starosta, zastupitelstvo, rada obce, obecní úřad a zvláštní orgány obce. Ve

⁸³ BÁRTÍK, Václav a Eva JANEČKOVÁ. *Zpracování osobních údajů obcemi: Vybrané problémy*. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2013. ISBN 978-80-7357-962-3, str. 1-2.

⁸⁴ Tamtéž, str. 3.

⁸⁵ Tamtéž, str. 3.

svěřeném výkonu přenesené působnosti se stává orgánem obce i komise.⁸⁶ Pro lepší pochopení, jakou roli zde hrají zmíněné orgány a jak jejich činností může být ovlivněna ochrana osobních údajů, je důležité nejdříve vyznačit jednotlivé orgány a upřesnit, za jakým účelem byly zřízeny.

Zastupitelstvo

Zastupitelstvo obce má několik členů. Počet členů je dán podle počtu obyvatel obce a velikosti územního obvodu. Členové zastupitelstva jsou voleni a po zvolení vykonávají svůj mandát osobně, přičemž nejsou vázáni příkazy. Kdo vykonává funkci člena zastupitelstva obce, automaticky se stává veřejným činitelem.⁸⁷ Z členství zastupitelstva vyplývají určitá práva a povinnosti.

Každý člen zastupitelstva smí předkládat zastupitelstvu obce a dalším orgánům obce své návrhy k projednání, dotazovat se, vnášet podněty radě obce a statutárním orgánům právnických osob a požadovat informace související s výkonem jeho funkce. Jeho povinností je se zúčastňovat pravidelných zasedání zastupitelstva obce, případně zasedání jiných orgánů obce. Měl by plnit jemu svěřené úkoly, přitom zachovat vážnost svého vystupování a hájit především zájmy obce, respektive občanů obce tak, aby projednávání jeho úkolů nezpůsobilo škodu. Tomu nasvědčuje i to, že projednávané záležitosti, které spadají pod jeho funkci, nesmějí být ve střetu zájmů. Zastupitelstvo má na starosti rozvoj obce, ve smyslu schvalování programů rozvoje, rozpočtu nebo zřizování a rušení příspěvkových organizací a peněžních fondů obce. Dále může zřizovat nebo rušit výbory, obecní policii, vydávat obecně závazné vyhlášky obce nebo vyhlašovat místní referendum. Obce mohou také na popud zastupitelstva mezi sebou spolupracovat. V případě nezřízení orgánu rady obce může zastupitelstvo samo vydávat nařízení obce. Zastupitelstvo má rozhodné pravomoci i v oblasti finanční správy, konkrétně v poskytování finančních prostředků formou dotací nad 50 000 korun. Rozhoduje v otázkách převodu a nabytí

⁸⁶ Portál veřejné správy. *Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení)* [online]. 2015 © Ministerstvo vnitra [cit. 2015-03-10]. Dostupné z: <http://portal.gov.cz/app/zakony/zakonPar.jsp?page=0&idBiblio=49296&recShow=1&nr=128~2F2000&rpp=15#parCnt>, str. 3.

⁸⁷ Tamtéž, str. 30,31,32.

nemovitostí, v poskytování věcných darů nebo prominutí dluhu nad 20 000 korun. Zastupitelstvo je povinné se pravidelně setkávat na zasedáních, vždy podle potřeby, nejméně však jednou za čtvrt roku, přičemž usnášet se může pouze za přítomnosti nadpoloviční většiny všech členů zastupitelstva. Tato zasedání jsou veřejná a musí být o nich vydán jednací řád, který vykazuje o podrobnostech jednání zastupitelstva. Tato zasedání slouží také jako informace pro občany, jakým způsobem jsou orgány obce činné.⁸⁸

Rada obce

V souvislosti s činností zastupitelstva obce je dalším důležitým výkonným orgánem Rada obce, která je odpovědná zastupitelstvu obce. V obcích, v nichž má zastupitelstvo méně než 15 členů, se rada obce nevolí. Starosta spolu s místostarostou a dalšími členy rady tvoří Radu obce. Rada se stará o přípravu návrhů, důležitých pro jednání zastupitelstva obce. Dalším úkolem je kontrola rozpočtu, ve smyslu zabezpečení hospodárnosti obce. Také může vydávat nařízení obce či řešit připomínky a podněty na návrh členů zastupitelstva., má na starosti rozvržení referátů a rozdělení pravomocí na obecním úřadě. Na poli samotné působnosti činí Rada kontrolní funkci při plnění úkolů obecním úřadem.⁸⁹

Starosta

Úkolem starosty je zastupovat obec na veřejnosti. Je volen zastupitelstvem obce. Zde platí podmínka občanství České republiky. Starosta je odpovědný zastupitelstvu obce a zpravidla svolává jeho zasedání. Jeho úkol ve funkci není jednoduchý. Je odpovědný za činnosti ze strany obce a zabezpečuje poskytování dostatečných informací veřejnosti. Může plnit roli zaměstnavatele v tom smyslu, že sjednává pracovní poměr s uchazeči o

⁸⁸ Portál veřejné správy. *Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení)* [online]. 2015 © Ministerstvo vnitra [cit. 2015-03-10]. Dostupné z: <http://portal.gov.cz/app/zakony/zakonPar.jsp?page=0&idBiblio=49296&recShow=1&nr=128~2F2000&rpp=15#parCnt>, str. 36, 37,38,39, 41, 42.

⁸⁹ Tamtéž , str. 43, 44, 45.

zaměstnání na obci. Dále zajišťuje bezpečný chod obce, přičemž může využít i spolupráce s městskou policií. Jeho další činností je zaopatření kontroly, jak obec hospodaří. Starosta si může zvolit i tajemníka obce, ale pouze za souhlasu ředitele krajského úřadu. V případě nezvolení tajemníka plní některé funkce sám starosta. Za nepřítomnosti starosty je v jeho zastoupení místostarosta. Místostarosta je druhým hlavním článkem obce, který musí stejně jako starosta být občanem České republiky a zodpovídat se ze své činnosti zastupitelstvu obce. Do výkonu činností těchto dvou orgánů spadá i podepisování právních předpisů, které jsou pro obec závazné. Navíc starostovi náleží také právo na pozastavení výkonu, nad kterým se rada obce usnesla.⁹⁰

Tajemník

Funkce tajemníka je vykonávána v obcích s rozšířenou působností nebo v obcích s pověřeným úřadem, v ostatních obcích se funkce tajemníka zřizovat nemusí a jeho činnost pak tedy spadá do činností starosty. Funkce tajemníka není zanedbatelná. Tajemník kontroluje činnosti úřadu a ze své funkce se zodpovídá starostovi. Je účastníkem zasedání zastupitelstva i rady obce, kde jeho hlas je hlasem poradním. Tajemník má na starosti odsouhlasení platů zaměstnanců obce, především pak hraje důležitou roli při ustanovení předpisů. Jeho úkolem je také zaopatřit pracovní řád. Vedle pracovního řádu má na starosti vydávání spisového a skartačního řádu dle platných norem, které jsou důležitou součástí při výkonu práce na obecním úřadě.⁹¹

⁹⁰ Portál veřejné správy. *Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení)* [online]. 2015 © Ministerstvo vnitra [cit. 2015-03-10]. Dostupné z: <http://portal.gov.cz/app/zakony/zakonPar.jsp?page=0&idBiblio=49296&recShow=1&nr=128~2F2000&rpp=15#parCnt>, str. 46, 47, 48.

⁹¹ Tamtéž, str. 50.

Komise

Komise je orgánem rady obce, které se zodpovídá ze své činnosti. V přenesené působnosti je pak odpovědná starostovi. Jedná se o poradní orgán a záleží na Radě obce, jestli tento orgán zřídí.⁹²

Výbory

Stejně jako rada obce, která si může zřídit poradní komisi, má možnost zřízení poradního orgánu i zastupitelstvo obce. Zastupitelstvo obce si pro kontrolu své činnosti může stanovit výbory. Zřízené výbory jsou odpovědné zastupitelstvu obce a mohou mu předkládat různé návrhy. Zastupitelstvo obce si tedy dle svého uvážení může zřídit hned několik výborů. Avšak podle zákona o obcích musí být zastupitelstvem zřízené výbory, jimiž jsou kontrolní a finanční výbor. Oba tyto výbory musí mít nejméně tři členy. Pro zvýšenou kontrolní ochranu je nepřístupné, aby členy těchto dvou výborů byli starosta, místostarosta a tajemník úřadu. V tomto případě se k této výjimce řadí i ostatní zaměstnanci obce, kteří se jakýmkoliv způsobem podílí na práci v oblasti účetnictví a rozpočtu obce. Funkce kontrolního výboru je významná pro zajištění kontroly dodržování pravidel vypovídajících ze zákona na obecním úřadu. Finanční výbor vede kontrolní správu o celkovém finančním stavu obce tak, aby hospodaření obce bylo v souladu s právními předpisy. Každá provedená kontrola musí mít svůj zápis, který vypovídá o stavu šetření. V případě zjištěných nedostatků výbor navrhne způsoby jejich odstranění.⁹³

Každá obec má vzhledem ke své velikosti, umístění a především určitým zvyklostem obyvatel obce jiné předpoklady a zkušenosti. Čím menší obec je, tím může docházet k vyššímu ohrožení při nakládání s osobními údaji. Povinnosti zaměstnance úřadu

⁹² Portál veřejné správy. *Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení)* [online]. 2015 © Ministerstvo vnitra [cit. 2015-03-10]. Dostupné z: <http://portal.gov.cz/app/zakony/zakonPar.jsp?page=0&idBiblio=49296&recShow=1&nr=128~2F2000&rpp=15#parCnt>, str. 54.

⁹³ Tamtéž, str. 52, 53.

vycházejících z pracovního poměru se mohou překrývat s jednáním zaměstnance v soukromí. Avšak ohroženy mohou být také obce s velkým počtem obyvatel a s rozmanitou organizační strukturou úřadu. Zde může nastat riziko nižší kontroly. Ovšem je na každé obci, jaká zvýšená opatření pro zajištění ochrany osobních údajů zavede.

Zákon o obcích udává jasná pravidla pro soulad mezi obcemi. Hierarchie obecních úřadů je poměrně členitá. Lze usuzovat, že obce pracují pouze s osobními údaji, přičemž největší váhu při zajištění ochrany dat může mít tajemník nebo starosta obce. Zvýšenou kontrolu zde podporuje kontrolní výbor, který by měl zajišťovat, aby chod činností na úřadu byl veden pouze podle platných právních předpisů. Celková působnost obecních úřadů je pak zastřešena tím nejvýše nadřazeným orgánem, kterým je ministerstvo vnitra.

6 Město Chodov

Aplikační část se týká města Chodova. Bude zmíněn rozmach města a odkryje se činnost městského úřadu. Převážně zde bude zmíněna vnitřní organizace samotného městského úřadu a její činnosti v oblasti ochrany osobních údajů a dat.

6.1 Od historie po současnost

Historie

Historie města Chodova sahá až ke konci 12. století. Tehdejší Chodov byl součástí kláštera Waldsassen. Od 14. století byl Chodov, pod majetkem šlechty, rozdělen na dvě části, tj. Dolní a Horní Chodov. Město se pyšnilo bohatými zdroji na nerostné suroviny, což souviselo s přeměnou jeho lokality ze zemědělské půdy na lokalitu průmyslovou. V 18. století začala těžba hnědého uhlí. Rozvíjela se oblast strojírenství, sklářství a dále výroba porcelánu, jejíž počátky sahají do roku 1811. Roku 1869 došlo opět ke spojení lokalit Dolního a Horního Chodova a Chodov se přeměnil na městys. Od roku 1894 se Chodov pyšní titulem město. Postupem času se Chodov přeměnil v průmyslové město, s výrazným ekonomickým vzestupem a značným kulturním životem. Zásadní změna nastala po druhé světové válce. Z města postupně vymizeli němečtí obyvatelé a město se

postupně začalo opět rozvíjet. Následovala výstavba nového strojírenského závodu Chodos a Palivového kombinátu Vřesová, což zaznamenalo nový příchod pracovních sil a rozsáhlou výstavbu panelových domů.⁹⁴ Oba tyto podniky přetrvávají dodnes a významně se tak podílejí na stavu zaměstnanosti v lokalitě města Chodova.

Současnost

Město Chodov leží v okrese Sokolov v Karlovarském Kraji v Západních Čechách. Nedaleko města se nachází jedno z nejvýznamnějších lázeňských měst Karlovy Vary. Nejbližšími obcemi jsou Vřesová, Stará Chodovská, Vintířov, Chranišov, Nové Sedlo, Božičany nebo Mírová. Město disponuje školskými a sociálními zařízeními. Má vlastní policejní a hasičský sbor. Jedním z největších podniků stále zůstává již zmíněný Chodos.

Počet obyvatel byl k 30.09.2014 vykazován na 14 244 obyvatel.⁹⁵

6.2 Obecní úřad

Podle historických záznamů sídlil obecní úřad v pronajatých prostorách místního hostince a to až do roku 1898, poté byl přemístěn na náměstí města. Činnými úředníky v té době byli tajemník spolu s kancelistou. Za pomocnou sílu zmíněných dvou úředníků byli stanoveni jeden nadstrážmistr a tři policejní strážníci. Od roku 1899 vykazoval obecní výbor 30 členů. K němu náležela obecní rada s 5 členy a městská školní rada, která měla 9 členů.⁹⁶

Přestože město Chodov v současnosti patří mezi města s nižším počtem obyvatel, tak místní městský úřad vykazuje celkem členitou strukturu útvarů. K obecnímu úřadu patří i městská policie.

⁹⁴ Město Chodov. *Z historie města Chodova* [online]. © Leben 2013 [cit. 2015-03-10]. Dostupné z: <http://www.mestochodov.cz/infocentrum/historie-mesta-pamatky/>.

⁹⁵ Monitor. *Obec Chodov* [online]. © 2014 [cit. 2015-03-10]. Dostupné z: <http://monitor.statnipokladna.cz/2014/obce/detail/00259349>.

⁹⁶ *Chodov, jak jej (ne)znáte*. Chodov: Město Chodov, ISBN 978-80-260-6420-6. str. 19.

Celkový stav zaměstnanců úřadu spolu s útvarem městské policie činí dnes kolem 60 osob.⁹⁷

6.2.1 Organizační struktura

Organizační struktura (viz grafické schéma v příloze č. 2) se skládá z následujících referátů:

- kancelář starosty
- kancelář tajemnice
- útvar interního auditu
- útvar rozvoje města a dotační politiky
- odbor školství, kultury a vnitřních věcí (OŠKV)
- odbor sociálních věcí
- správa majetku
- stavební úřad

Součástí organizační struktury města jsou také městská policie a městský záchranný systém.⁹⁸

Každý útvar je dále tvořen z několika členů a úseků, kterým z určených funkcí vyplývají činnosti v rámci obecního úřadu. Takto logicky tvořená hierarchie se váže na provázanost úzké spolupráce mezi jednotlivými úseky útvarů.

⁹⁷ Město Chodov. *Organizační struktura úřadu* [online]. © Leben 2013 [cit. 2015-03-10]. Dostupné z: <http://www.mestochodov.cz/radnice/organizacni-struktura-uradu/>.

⁹⁸ Tamtéž.

Tabulka č. 1 – Kancelář starosty

Kancelář starosty
starosta města
místostarosta města
vedoucí kanceláře starosty
mzdová účtárna

Zdroj: Město Chodov. *Kancelář starosty* [online]. © Leben 2013 [cit. 2015-03-10]. Dostupné z: <http://www.mestochodov.cz/radnice/organizacni-struktura-uradu/?type=Kancel%C3%A1%C5%99+starosty>.

Kancelář starosty zahrnuje místa starosty a jeho místostarosty. Obecní úřad města Chodova má pouze jednoho místostarostu. Kancelář zajišťuje jeden zaměstnanec ve funkci vedoucího kanceláře starosty. Pod tímto úsekem je zařazeno také mzdové oddělení.

Tabulka č. 2 – Kancelář tajemnice

Kancelář tajemnice
tajemnice úřadu
personální úsek
vedoucí oddělení ekonomiky, úsek plánu a rozpočtu
pokladna MěÚ, fakturace
účetárna - příjmy
účetárna - výdaje
pohledávky
vedoucí oddělení územního plánování a informatiky
úsek informatiky - 2 zaměstnanci

Zdroj: Město Chodov. *Kancelář tajemnice* [online]. © Leben 2013 [cit. 2015-03-10]. Dostupné z: <http://www.mestochodov.cz/radnice/organizacni-struktura-uradu/?type=Kancel%C3%A1%C5%99+tajemnice>.

Druhým zásadním úsekem na obecním úřadu je kancelář tajemnice. Kancelář zahrnuje personální úsek pro zpracovávání agendy zaměstnanců úřadu, dále ekonomické oddělení, kam spadá agenda pro plánování a rozpočet města, příjmy a výdaje, pokladna města či kontrolní činnosti pohledávek. Rovněž sem patří oddělení územního plánování a informatiky.

Tabulka č. 3 – Útvar interního auditu

Útvar interního auditu
interní auditor
kontrolní oddělení

Zdroj: Město Chodov. *Útvar interního auditu* [online]. © Leben 2013 [cit. 2015-03-10]. Dostupné z: <http://www.mestochodov.cz/radnice/organizacni-struktura-uradu/?type=%C3%9Atvar+intern%C3%ADho+audit>.

Útvar interního auditu je jeden z nejužších úseků obecního úřadu. Spadá sem kontrolní oddělení spolu s auditorem pro kontrolu interních záležitostí.

Tabulka č. 4 – Útvar rozvoje města a dotační politiky

Útvar rozvoje města a dotační politiky
vedoucí odboru
administrace dotačních titulů - 2 zaměstnanci

Zdroj: Město Chodov. *Útvar rozvoje města a dotační politiky* [online]. © Leben 2013 [cit. 2015-03-10]. Dostupné z: <http://www.mestochodov.cz/radnice/organizacni-struktura-uradu/?type=%C3%9Atvar+rozvoje+m%C4%9Bsta+a+dota%C4%8Dn%C3%AD+politik>.

Dalším nejméně rozšířeným útvarem je oddělení zabývající se řešením otázek v oblasti rozvoje města a dotací.

Tabulka č. 5 - OŠKV

OŠKV
vedoucí odboru
podatelna
evidence obyvatel
vedoucí odd. přestupků, poplatků a matriky
CzechPoint
matrika
odpady obyvatel
přestupky
školství

Zdroj: Město Chodov. *OŠKV* [online]. © Leben 2013 [cit. 2015-03-10]. Dostupné z: <http://www.mestochodov.cz/radnice/organizacni-struktura-uradu/?type=O%C5%A0KV>.

Pod odbor školství, kultury a vnitřních věcí se řadí vedle záležitostí v oblasti školství také další agenda pro veřejnost, jako jsou podatelna, matrika, CzechPoint, správní poplatky a přestupky. K tomuto odboru náleží i evidence obyvatel.

Tabulka č. 6 – Odbor sociálních věcí

Odbor sociálních věcí
vedoucí odboru
agenda péče o staré a zdravotně znevýhodněné občany, žádosti o přidělení bytu v DPS, veřejný opatrovník - 2 zaměstnanci
provádění poradenských a konzultačních činností - sociální pracovník, péče o děti, působnost - Chodov
provádění poradenských a konzultačních činností - sociální pracovník, péče o děti, působnost - správní obvod MěÚ. Komunitní plánování
administrativa odboru, obecně prospěšné práce, agenda žádostí o dotace k sociálním službám
vedoucí oddělení pečovatelské služby
pečovatel/ka - 5 zaměstnanců

Zdroj: Město Chodov. *Odbor sociálních věcí* [online]. © Leben 2013 [cit. 2015-03-10]. Dostupné z: <http://www.mestochodov.cz/radnice/organizacni-struktura-uradu/?type=Odbor+soci%C3%A1ln%C3%ADch+v%C4%9Bc%C3%AD>.

K obecnímu úřadu náleží také odbor sociálních věcí. Odbor spravuje agendu v oblasti sociální péče pro seniory, osoby se zdravotním postižením a rodiny s dětmi. Zahrnuje konzultační a poradenskou činnost. K tomuto odboru se řadí i veřejně prospěšné práce a dotační programy k sociálním službám. Nachází se zde oddělení pečovatelské služby.

Tabulka č. 7 – Správa majetku

Správa majetku
vedoucí odboru
odpady podnikatelů, ochrana ZPF, ochrana přírody a krajiny
administrativa, věcná břemena
investice, správa budov
vedoucí majetkoprávního oddělení, prodeje pozemků
evidence majetku města, prodej a pronájem bytů
sportovní zařízení, technik

Zdroj: Město Chodov. *Správa majetku* [online]. © Leben 2013 [cit. 2015-03-10]. Dostupné z: <http://www.mestochodov.cz/radnice/organizacni-struktura-uradu/?type=Spr%C3%A1va+majetku>.

Obecní úřad musí vést agendu svého majetku, o který se stará oddělení správy majetku. Referát má na starosti především evidenci majetku města zahrnující prodej či pronájem bytů, správu budov a investiční procesy. Dále spravuje administrativu týkající se věcných břemen, řeší ochranu přírody v oblasti města a hlídá odpady podnikatelů, aby jejich podnikatelská činnost byla v souladu se zákonem a nenarušovala ráz krajiny.

Tabulka č. 8 – Stavební úřad

Stavební úřad
vedoucí odboru, stavební řízení technologické celky
stavební řízení inženýrské sítě a technologické celky
územní řízení, územně plánovací informace a územní souhlasy
administrativa odboru, archiv stavebního úřadu
stavební řízení, rodinné domy a příslušející stavby
dopravní řešení, stavební řízení staveb pro ind. rekreaci a garáže, reklamy
stavební řízení bytové domy a provozovny v nich, školské a sportovní stavby

Zdroj: Město Chodov. *Stavební úřad* [online]. © Leben 2013 [cit. 2015-03-10]. Dostupné z: <http://www.mestochodov.cz/radnice/organizacni-struktura-uradu/?type=Stavebn%C3%AD+%C3%BA%C5%99ad>.

Neméně důležitým útvarem je stavební úřad, který vede stavební řízení inženýrských sítí, rodinných domů, bytů a pozemních komunikací. Spadají sem i školské a sportovní budovy. Vede administrativu spolu s archivem související s činností stavebního úřadu.

Tabulka č. 9 – Městská policie

Městská policie
velitel MP
zástupce velitele MP
stálá služba městské policie, ohlašovna požárů

Zdroj: Město Chodov. *Městská policie* [online]. © Leben 2013 [cit. 2015-03-10]. Dostupné z: <http://www.mestochodov.cz/radnice/organizacni-struktura-uradu/?type=M%C4%9Bstsk%C3%A1+policie>.

Tabulka č. 10 – Městský záchranný systém

Městský záchranný systém
vedoucí odboru
technik strojní služby
krizové řízení, prevence požární ochrany

Zdroj: Město Chodov. *Městský záchranný systém* [online]. © Leben 2013 [cit. 2015-03-10]. Dostupné z: <http://www.mestochodov.cz/radnice/organizacni-struktura-uradu/?type=M%C4%9Bstsk%C3%BD+z%C3%A1chrann%C3%BD+syst%C3%A9m>.

Městská policie spolu s městským záchranným systémem je součástí organizační struktury městského úřadu. Celkem čítají šest kmenových zaměstnanců a každé oddělení má svého vedoucího. Jejich úkolem je zajistit bezpečnost města.

Obecní úřad má tedy poměrně rozsáhlou organizační složku. Hlavou celého úřadu je starosta. Pod ním samostatně stojí místostarosta, interní audit a útvar, který má na starosti rozvoj města a dotační politiku. Nutno připomenout, že obce si mohou zřídit také funkci tajemníka obecního úřadu. Totéž platí i o městě Chodov, kde se tato funkce v hierarchii organizační struktury obecního úřadu řadí vedle výše zmíněných útvarů pod starostu. (viz příloha č. 2)

Funkce tajemníka má v tomto případě široký záběr. Pod něj se řadí zbylá část organizační složky úřadu, mezi kterou patří odbor školství, odbor sociálních věcí, odbor správy a majetku města, samostatně stojící odbor městského záchranného systému a stavební úřad. Odbory se dále člení na menší úseky a oddělení. Každý odbor má svého vedoucího. Pod tajemníka dále spadá jeho kancelář spolu s kanceláří starosty, pod nímž je úsek mzdové účtárny. (viz příloha č. 2)

Kancelář tajemníka se člení na personální úsek, oddělení ekonomiky a oddělení územního plánování a informatiky. Oddělení územního plánování a informatiky má dva úseky, jimiž jsou úsek územního plánu a úsek informatiky. (viz příloha č. 2)

6.2.2 Správce ochrany osobních údajů

Z poměrně členité struktury úřadu vyplývá, že zpracovávaná agenda se řadí hlavně pod oblast zpracování osobních a citlivých údajů. I z těchto důvodů je patrné, že městský úřad dbá zvýšené ochrany s nakládáním zmíněných údajů.

Všeobecnou odpovědnost pro zajištění ochrany osobních údajů má tajemnice úřadu. Vydává příslušné směrnice, jimiž zajišťuje dodržování postupů při nakládání s osobními údaji. Funkce tajemnice je provázána s činností oddělení územního plánování a informatiky. Konkrétně úsek informatiky je hodně činným v oblasti ochrany osobních dat, zejména díky vyspělé technologii a rostoucí poptávce po rychlejší, úspornější a bezpečnější výměně dat mezi veřejností a veřejnou správou. Vzhledem k rozšíření digitalizace dat, je úsek informatiky důležitým článkem pro zajištění maximální ochrany osobních údajů. Data jsou spravována hlavně v elektronické podobě. (viz záznam šetření)

Podle zákona č. 349/ 2000 Sb. o informačních systémech veřejné správy musejí činné orgány vybírat technické prostředky pro provozování informačních systémů. Především pak musí zajistit ochranu informací zpracovaných informačními systémy.⁹⁹

Přímými zpracovateli údajů jsou zaměstnanci příslušných odborů, na které se přenáší odpovědnost v rámci jejich činností. Odbor školství, kultury a vnitřních věcí zajišťuje příslušnou agendu, co se týče evidence obyvatel. Zaměstnanec odboru interního auditu a vnitřních kontrol spravuje spisovnu městského úřadu, která uchovává veškeré dokumenty související s činností úřadu až do doby jejich likvidace. Pro stavební úřad je zřízena spisovna, kterou spravuje pověřený zaměstnanec odboru stavebního úřadu. (viz záznam šetření)

I přes rozdělené úlohy, co se týče oblasti spravování nejdůležitější agendy městského úřadu, je povinností každého zaměstnance, nakládat s osobními údaji takovým způsobem, aby při výkonu zpracovávání veškeré agendy nedošlo k pochybení. Pracovníci jsou povinni řídit se směrnicí vydanou městským úřadem, která je v souladu se zákonem o ochraně osobních údajů a dalších příslušných zákonů. (viz záznam šetření)

⁹⁹ MVČR: Sbirka zákonů a Sbirka mezinárodních smluv. *Zákon č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů* [online]. © 2015 Ministerstvo vnitra České republiky [cit. 2015-03-10]. Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=2000&typeLaw=zakon&what=Rok&stranka=5>.

6.2.3 Směrnice zajišťující oblast ochrany osobních údajů

Městským úřadem bylo vydáno hned několik směrnic, které poukazují na správný postup při zpracování získaných údajů. Jedná se o směrnici popisující, jak postupovat při poskytování informací úředníky. Dále byla vydána směrnice o povinnostech spisoven městského úřadu koordinující skartaci a archivaci dokladů. K zajištění vyšší ochrany při zpracování osobních údajů slouží také etický kodex. V neposlední řadě je nutné zmínit pracovní řád městského úřadu, který apeluje na zaměstnance, aby dbali na své pracovní povinnosti při spravování agendy osobních údajů, se kterou jsou vesměs v neustálém kontaktu.

Směrnice č. 2/2010 o postupu při poskytování informací

Směrnice vydaná tajemnicí městského úřadu obsahuje práva a povinnosti při zveřejňování informací a udává postupy spojené s vyřizováním žádostí o poskytování informací. Městský úřad se snaží poskytovat informace veřejnosti nejen z důvodů povinnosti, která mu ze zákona vyplývá, ale i z hlediska přiblížení se veřejnosti svou loajalitou a profesionalitou. Tímto chce dát najevo svou transparentnost a poskytnout veřejnosti pocit, že činnosti úřadu jsou vykonávány korektně, respektive v souladu se zákonem.¹⁰⁰

Povinnost poskytovat informace tedy plyne ze zákona. Městský úřad je právnickou osobou a z těchto důvodů mu náleží zákonná povinnost zveřejňovat informace o svém subjektu. Jako veřejnoprávní korporace má svou organizační strukturu, která musí být k dispozici veřejnosti. Organigram městského úřadu může usnadnit lepší přehlednost činnosti úřadu. Nutno připomenout, že organizační struktura městského úřadu je poměrně členitá a zahrnuje i městskou policii a městský záchranný systém.¹⁰¹

¹⁰⁰ *Směrnice tajemnice Městského úřadu Chodov č. 2/2010, o postupu při poskytování informací.* Chodov, 2010.

¹⁰¹ Tamtéž.

Na základě své činnosti musí obeznámit své občany s jejich právy, možnostmi a povinnostmi, ve smyslu obrany proti rozhodnutí orgánů města a odborů úřadu. Dále je povinností úřadu poskytnout veškeré informace související s podáním různých žádostí.¹⁰²

Úkolem úřadu je zveřejňovat přehled důležitých předpisů a usneseníh vydaných radou či zastupitelstvem města. Za poskytování informací si úřad může nárokovat úhradu, jejíž sazebník musí být zveřejněn. Na zmíněné činnosti navazuje povinnost úřadu uveřejňovat adresu elektronické podatelny pro styk s veřejností a ostatními orgány veřejné správy.¹⁰³

V návaznosti na zákonnou povinnost úřadu zveřejňovat informace se váže výroční zpráva, kde úřad obeznámí veřejnost, jaké informace byly poskytnuty v předešlém kalendářním roce. Městský úřad musí uvádět rozpočet města na kalendářní rok a budoucí záměry s městským rozpočtem.¹⁰⁴

Oblast povinně zveřejňovaných informací úřadem není úzká, avšak ve směrnici se pamatuje i na ochranu některých údajů, jejichž zveřejnění je omezeno. Úřad musí dodržovat podmínky, které vyplývají ze zákona. Tato povinnost se váže na některé údaje, které patří do režimu utajovaných skutečností. Tuto oblast má na starosti tajemnice úřadu, která je odpovědnou osobou při stanovování kategorie utajení. Směrnice dále uvádí zákaz zveřejňování osobních údajů fyzických osob, která úřad eviduje v informačním systému. Jedná se o informace, které by mohly identifikovat podstatu soukromí dané fyzické osoby. Častými zpracovávanými údaji tohoto typu informací jsou zejména rodná čísla fyzických osob. Souvisejícím údajem může být i majetkový poměr fyzické osoby, se kterým se zaměstnanci městského úřadu setkávají při stanovení sociální podpory a vymáhání nedoplatků.¹⁰⁵

Směrnice pamatuje i na zpracovávání obchodních tajemství a na jejich ochranu, podloženou občanským zákoníkem. Jedná se o skutečnosti v rámci činnosti podniku, které bývají vlastníky firmy označovány za ocenitelné a mohou být významnou součástí konkurenčního boje.¹⁰⁶

¹⁰² *Směrnice tajemnice Městského úřadu Chodov č. 2/2010, o postupu při poskytování informací. Chodov, 2010.*

¹⁰³ Tamtéž.

¹⁰⁴ Tamtéž.

¹⁰⁵ Tamtéž.

¹⁰⁶ Tamtéž.

Pro poskytování informací se určují zaměstnanci úřadu, kterým náleží pravomoc příslušné informace uveřejnit. Jedním z nich jsou členové zastupitelstva. Zastupitelstvo zveřejňuje informace formou veřejného zasedání. Pokud orgány města jednají na neveřejném zasedání, pak lze informace poskytnout na tiskové konferenci, kterou většinou vedou členové rady. Další možností je uveřejnění informací na úřední desce, kam se zpravidla podávají informace povinně uváděné.¹⁰⁷

Dotazy na informace vztahující se k činnosti městského úřadu jsou přijímány tajemnicí úřadu, která je zpracuje sama, případně je předá vedoucím odborů, kterých se žádost o informace týká. Vedoucí odboru musí mít přehled o agendě, která je na jejich odboru zpracovávána. Jejich činnost je reprezentována na webových stránkách, což ještě více posiluje status transparentnosti úřadu.¹⁰⁸

Informace, o které se zajímá široká veřejnost či média, mohou zveřejňovat pouze vedení města a kancelář starosty. Ve výjimečných případech smí tyto informace podávat i ostatní zaměstnanci úřadu, ale pouze se souhlasem tajemnice či vedení města.¹⁰⁹

Městský úřad se snaží pracovat tak, aby byl v co nejlepším podvědomí svých obyvatel. Především se snaží o zachování korektního a profesionálního jednání. Jedině tímto způsobem lze docílit toho, aby se veřejná správa přiblížila co možná nejvíce k soukromému sektoru a překonaly se tak velké rozdíly. Úřad ve funkci zástupce státu by měl fungovat jako odborný prostředník mezi státem a jeho občany.

Otevřenost veřejné správy tedy znamená přechod od principu diskrétnosti k principu publicity.¹¹⁰

¹⁰⁷ *Směrnice tajemnice Městského úřadu Chodov č. 2/2010, o postupu při poskytování informací.* Chodov, 2010.

¹⁰⁸ Tamtéž.

¹⁰⁹ Tamtéž.

¹¹⁰ Kužílek, Oldřich. *Svoboda informací: svobodný přístup k informacím v právním řádu České republiky.* Praha: Linde, 2001. 182 s. Přílohy. ISBN 80-7201-318-1, str. 15.

Spisový a skartační řád

Tato směrnice uvádí, jakým způsobem má být nakládáno s dokumenty, a to od pořízení až po jejich likvidaci. Městský úřad chce docílit jednotnosti spisové služby mezi jednotlivými odbory, aby podpořil co nejkvalitnější a nejbezpečnější výkon své působnosti jako celku. Dále je zde řešen způsob elektronického evidování dokumentů.¹¹¹

Ve směrnici se vyskytují důležité pojmy, se kterými se setkávají nejen zaměstnanci úřadu, ale i veřejnost při styku s úřadem:

- archiválie – trvale archivované informace
- archivní kniha – záznam o vedení spisů ve spisovně
- číslo evidenční – slouží k zaprotokolování dokumentů
- číslo jednací – poukazuje na pořadí příchozího, vzniklého dokumentu
- číslo podací – označuje pořadí dokumentu v podacím deníku
- číslo spisu – určen číslem jednacím dokumentu, kterým byl založen spis
- datová schránka – elektronická pošta
- datová zpráva – elektronická data, jež vznikají na základě elektronické komunikace
- dokument – analogový nebo digitální záznam zobrazený v určité formě, např. v formě elektronické, zvukové, obrázkové, aj.
- elektronická podatelna – pracoviště, které zaznamenává odchozí a příchozí datové zprávy
- elektronický podpis – podpis, kterým se identifikuje původce elektronického dokumentu
- kniha zápůjček – eviduje zapůjčené spisy ze spisovny pro potřeby jednotlivých odborů úřadu
- metadata – data popisující obsah a průběh zpracovávání dokumentů
- podací deník – evidence dokumentů vedených dle platné vyhlášky
- podatelna – úsek pro příjem veškeré příchozí pošty v elektronické i analogové podobě

¹¹¹ *Směrnice starosty města a tajemnice MěÚ v Chodově č. 2/2013 Spisový a skartační řád + pravidla spisoven MěÚ Chodov a SÚ. Chodov, 2013.*

- původce – zaměstnanec úřadu, jehož činností vznikl dokument
- skartační lhůta – doba uložení vyřazených dokumentů ve spisovně
- skartační protokol – eviduje proces skartačního řízení dokumentů
- skartační řízení – proces rozhodný o vyřazování dokumentů
- skartační znak – určuje hodnotu dokumentu, jakým způsobem bude s dokumentem nakládáno uplynutím skartační lhůty
- spis – přehled dokumentů jedné záležitosti zpracovávaných úřadem
- spisová rozluka – seznam o předávaných uzavřených dokumentech
- spisovna - úložiště veškeré uzavřené dokumentace
- spisový a skartační plán – přehled dokumentů rozdělených podle typu vyřizované záležitosti
- spisový znak – určuje typ a zařazení dokumentu
- správce pošty – vedoucí oddělení městského úřadu, kteří evidují dokumenty
- zpracovatel dokumentu – zaměstnanec úřadu, který zpracovává svěřené dokumenty¹¹²

Přehled pojmů slouží k lepšímu porozumění, jakým způsobem se svěřená dokumentace zpracovává. Městský úřad se od počátku přijetí dokumentů, ať už od jiných státních orgánů nebo fyzických a právnických osob, řídí určitou posloupností a pravidly při jejich zpracovávání. Dokumenty musí být řádně převzaty, předány na příslušná oddělení a řádně označeny. Dokument, který je po přijetí zaměstnanci podatelny zaevidován, je následně předán příslušnému oddělení dle typu žádosti. Přidělený dokument dostane číslo jednací, které může také sloužit pro lepší přehlednost a pozdější potřebné dohledání dokumentu v systému. Číslo jednací v podstatě udává informaci, že dokument již někdo převzal a vyřizuje. Evidence dokumentů zlepšuje přehlednost, organizovanost a transparentnost při jejich zpracovávání. Touto posloupnou organizací by měla být zajištěna přehlednost činností úředníků, aby nemohlo docházet k případnému nevyřízení či ztrátě dokumentů.

¹¹² *Směrnice starosty města a tajemnice MěÚ v Chodově č. 2/2013 Spisový a skartační řád + pravidla spisoven MěÚ Chodov a SÚ. Chodov, 2013.*

Proces zpracovávání došlých dokumentů

Dokumenty lze podat na podatelně městského úřadu. Doklady je možné doručit v elektronické nebo analogové podobě. Podatelna přebírá veškeré dokumenty kromě těch, u kterých se evidence řídí zvláštními předpisy. Dokumenty mohou být přijímány pouze přes podatelnu. Podatelna přidělí každému doručenému dokumentu datum doručení, pozdější datum doručení se nepřiděluje. Přijaté dokumenty se vždy zaznamenají pomocí EED (elektronické evidence dokumentů). Zaměstnanci podatelny rozdělí dokumenty na otevřené a neotevřené. Za neotevřené dokumenty dále zodpovídají zaměstnanci, kterým je dokument určen. Utajované dokumenty jsou určené tajemnici úřadu. Dokumenty bez úředního charakteru se nemusí evidovat. Po zaevidování dokumentu do elektronické evidence jsou dokumenty opatřeny jednacím číslem a předány do poštovních schránek příslušných oddělení, kde je převezmou správci pošty a přerozdělí dál na odbory. Každý odbor má stanoveného zaměstnance, který rozdělí převzatou poštu určeným zaměstnancům. Dokumenty došlé datovou schránkou jsou zaměstnanci podatelny přeposlány na odbor pověřenému zaměstnanci. Vyřízené dokumenty musejí být podepsané a datované a v elektronické evidenci dokumentů označené, jakým způsobem a kdy byly vyřízeny. Dokumenty jsou uloženy v šanonech. Pověřený zaměstnanec je povinen dokument vždy vyřídit a zpracovat, přičemž mu náleží řádně o dokument pečovat a bezpečně zajistit jeho uložení tak, aby se k němu nedostala jiná nepověřená osoba. Zaměstnanci mohou komunikovat také e-mailem či faxem. Odesílání dokumentů přes tato média si zaměstnanci vyřizují sami. Jak již bylo zmíněno, písemné dokumenty v elektronické podobě jsou přijímány přes datovou schránku. Přístup do datové schránky je umožněn pouze pověřeným osobám a administrátorovi.¹¹³

Uchování dokumentů

K uložení dokumentů by mělo docházet okamžitě po jejich vyřízení. Každý vyřízený dokument obsahuje spisový znak, skartační znak a je mu přidělena skartační lhůta. Uzavřené dokumenty, u kterých ještě běží skartační lhůta, jsou uloženy na příslušných

¹¹³ *Směrnice starosty města a tajemnice MěÚ v Chodově č. 2/2013 Spisový a skartační řád + pravidla spisoven MěÚ Chodov a SÚ. Chodov, 2013.*

odděleních v archivních krabicích, balících nebo pořadačích. Archivní úložiště obsahují název úřadu, zkratku odboru, pojmenování dokumentu, období vzniku dokumentu a již zmíněný spisový znak, skartační znak a lhůtu skartace. Zpravidla uplynutím jednoho kalendářního roku se dokumenty přesunou k úschově do spisovny. Odpovědnou osobou pro zajištění předání uzavřených a již nepotřebných dokumentů je vedoucí příslušného odboru. Dokumenty zaevidované spisovnou lze zapůjčit, pouze na patřičně nezbytnou dobu. Dokumenty mohou být na požádání zapůjčeny i jiným státním orgánům. Původní dokumenty, které spadají pod skartační typ „A“ (bude vysvětleno dále), mohou být zapůjčeny pouze výjimečně. Přístup do spisovny je velmi omezen a mohou do ní vstupovat samostatně pouze oprávněné osoby, které určí tajemnice. Ostatní zaměstnanci smí do spisovny pouze v doprovodu pověřených zaměstnanců. Předání dokumentů na spisovnu či výpůjčka těchto dokumentů musí být vždy zaprotokolována. Odborným poradcem a hlavním kontrolorem péče o zpracovávání dokumentů je tajemnice úřadu.¹¹⁴

Nutno poznamenat, že městský úřad disponuje ukládacím archivem, který archivuje dokumenty určené k trvalému uložení. Je jím Státní okresní archiv Sokolov sídlící v Jindřichovicích. Státní archiv má na starosti dohlížet na skartační řízení.¹¹⁵

Veškeré zpracování příchozího dokumentu tedy podléhá spisovému a skartačnímu řádu. Z toho je patrné, že po vyřízení záležitosti je příslušná dokumentace nějakým způsobem dále archivována. Každý dokument podléhá jisté skartační lhůtě a způsobu skartace, kterou udává přidělený skartační znak. Za tímto účelem existují tři typy znaku skartace. Prvním je skartační znak „A“, kterým se označují trvale hodnotné dokumenty. Dokumenty s tímto označením jsou určeny k trvalému archivování. Místem datového úložiště je již výše zmíněný Státní okresní archiv Sokolov. Druhý znak skartace „S“ je přidělován dokumentům, které jsou po uplynutí skartační lhůty určeny k likvidaci. Více možnostem podléhají dokumenty označené skartačním znakem „V“. Takto označené dokumenty mohou být buď uloženy do Státního okresního archivu, odevzdány nebo

¹¹⁴ *Směrnice starosty města a tajemnice MěÚ v Chodově č. 2/2013 Spisový a skartační řád + pravidla spisoven MěÚ Chodov a SÚ. Chodov, 2013.*

¹¹⁵ Tamtéž.

zničeny. Možnosti řešení, jak se bude dále nakládat s těmito dokumenty, se posuzují po uplynutí skartační lhůty.¹¹⁶

Do doby uplynutí skartační lhůty dokumentu je nutné všechny uzavřené dokumenty nějakým způsobem přechovávat. K tomu slouží spisovna městského úřadu. Existuje zde spisovna kronik, matrik a stavebního úřadu. Ve spisovně kronik jsou zaevidované dokumenty uloženy v trezoru a uplynutím skartační lhůty jsou přesunuty k trvalé archivaci do Státního okresního archivu. Spisovna matrik ukládá příslušné dokumenty do plechových uzamčených skříněk až do doby jejich vyřazení. Činnosti spisovny stavebního úřadu se věnuje celá druhá kapitola spisového a skartačního řádu. Spisovna slouží k archivování dokumentace o stavebním řízení vedeném stavebním odborem městského úřadu. Za spravování spisovny je odpovědný příslušný zaměstnanec stavebního úřadu, který přebírá dokumentaci od svých kolegů. Obdržená dokumentace musí být zaevidována písemnou a elektronickou formou. Dokumenty jsou archivovány po stejnou dobu, po kterou existuje stavba, poté se vyřadí do Státního okresního archivu, o čemž je rozhodnuto na základě dalších zvláštních předpisů. Stavební odbor může propůjčit určité dokumentace k nahlížení a za uzavřené dohody o výpůjčce ji zapůjčit i mimo spisovnu.¹¹⁷

Pracovní řád

Pracovní řád je určen pro každého zaměstnance městského úřadu. Nařizuje povinnosti vycházející z pracovněprávního vztahu mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem. Řád pojednává o vzniku a zániku pracovněprávního vztahu, ale také o pracovních podmínkách, které musejí být zaměstnanci dodržovány. Tímto se tedy opírá o zákoník práce. Na tyto povinnosti se vztahuje také ochrana dokumentů a osobních dat, které jsou zpracovávány zaměstnanci. Pracovní řád je v tomto ohledu velice důležitý. Nastavuje soulad mezi jednotlivými odděleními, protože přes rozdílnost pracovní činnosti každého oddělení, nemusí být v praxi zpracovávání a ochrana dokumentů zcela jasná.

¹¹⁶ *Směrnice starosty města a tajemnice MěÚ v Chodově č. 2/2013 Spisový a skartační řád + pravidla spisoven MěÚ Chodov a SÚ. Chodov, 2013.*

¹¹⁷ Tamtéž.

Zaměstnanci mohou pro svou práci využívat informační technologie, mezi něž se řadí i internet. Použití těchto technologií se řídí určitými pokyny a zaměstnanci mohou být kontrolováni, zda dodržují tyto postupy. Tato opatření se nevztahují na přijatou elektronickou poštu a písemnosti, kde není uveden zaměstnavatel. Zaměstnanci úřadu nesmějí být ani sledováni pomocí kamerového systému. Získané citlivé údaje musejí být uchovány v mlčenlivosti. Nutno připomenout, že oprávnění poskytovat informace hromadným sdělovacím prostředkům přísluší spíše vedení města, případně tiskovým mluvčím města.¹¹⁸

Každý zaměstnanec by se měl řídit pracovním řádem a právními předpisy, které jsou zavazující pro vykonávání úřední činnosti. K tomu se samozřejmě vztahuje povinnost chránit osobní údaje poskytovatelů. V případě domněnky, že úřední jednání jsou v rozporu se zákony, musí o tom zaměstnanec informovat svého nadřízeného. Úředníci nesmí zneužívat poskytnutých informací ve svůj prospěch a počínat si tak, aby ohrozili důvěru veřejnosti. Tím je míněna i svědomitost a mlčenlivost.¹¹⁹

Zachování mlčenlivosti je bezesporu hlavním kritériem zpracování osobních údajů a dat. Úředníci si musí neustále prohlubovat svou kvalifikaci. Jedině tak mohou zabránit případné škodě způsobenou neoprávněným jednáním. Na tyto hodnoty neupozorňuje pouze pracovní řád, ale také etický kodex. Etický kodex podporuje hlavní myšlenku úřadu, že služba veřejné správy je službou občanovi.

Etický kodex zaměstnance

Etický kodex se vztahuje na všechny zaměstnance městského úřadu. Upozorňuje na hlavní zásady chování při výkonu veřejné správy. Kodex klade důraz na slušné chování zaměstnanců nejen vůči veřejnosti, ale i mezi sebou vně úřadu. Zaměstnanci musí jednat korektně, bez zbytečného odkládání svých povinností. Dále musí jednat dle platných předpisů a prosazovat práva občana. Zaměstnanec nesmí konat tak, aby to ohrozilo důvěru veřejnosti. Nesmí docházet k zneužívání poskytnutých informací, musí jim být zajištěna dostatečná ochrana. Pokud se zaměstnanec dostane do situace, kdy je požádán jednat v rozporu se zákonem, musí o tom neprodleně informovat tajemnici úřadu. Za porušení

¹¹⁸ *Směrnice tajemnice Městského úřadu Chodov č. 2/2012 PRACOVNÍ ŘÁD*. Chodov, 2012.

¹¹⁹ Tamtéž.

pravidel etického kodexu hrozí zaměstnanci postih. Patříčné etiky chování by se měl zaměstnanec držet i mimo úřad a ve svém soukromém životě jednat tak, aby nebyla občany ohrožena důvěra ve veřejnou správu.¹²⁰

6.2.4 Záznam šetření

1. Jakým způsobem chrání a archivuje městský úřad data?

Dokumenty v písemné podobě se uchovávají podle spisového a skartačního řádu úřadu. Dokumenty v elektronické podobě jsou předávány do zabezpečovacího datového centra na krajský úřad. Jsou označeny ukládacím znakem, podle kterého se buď vyřadí, nebo uloží do úložiště centrálních republikových archivů. Data uložená v evidenci obyvatel se nearchivují.

V roce 2012 město uskutečnilo akci „Virtualizace serverů“, v rámci níž byla nainstalována velkokapacitní disková pole, která umožňují ukládat objemné množství dat. Tato změna umožnila digitalizaci archivu stavebního úřadu a dokumentů velkých formátů.

2. Existuje speciálně pro zajištění ochrany dat příslušné oddělení?

Kancelář tajemnice a oddělení územního plánování a informatiky.

3. Existují vnitřní směrnice pro posílení zvýšené ochrany dat?

Směrnice o postupu při poskytování informací

Spisový a skartační řád

Pracovní řád

Etický kodex

4. Kdo je za ochranu dat odpovědný?

Všeobecnou odpovědnost nese tajemnice úřadu.

¹²⁰ *Směrnice tajemnice Městského úřadu v Chodově č. 5/08 Etický kodex zaměstnance. Chodov, 2008.*

5. Mají všichni zaměstnanci přístup do jednotlivých databází s citlivými daty?

Podle směrnice o pracovním zařazení jsou selektivně přisouzeny přístupy jednotlivým zaměstnancům. Přístupy podléhají monitorování s možností zpětného dohledání.

6. Kdo má oprávněný přístup do celé databáze?

Přístup do celé databáze je omezen pouze pro tři administrátory a firmu, která databázi spravuje.

7. Existují pravidelná školení?

Pravidelná školení úřadu neexistují, probíhají pouze v případě změny, jako tomu bylo při zavedení datových schránek, za vzniku centrálních registrů, elektronické evidence dokumentů (EED) a při novelizaci automatizovaného systému právních informací (ASPI).

8. Chystá se v nejbližší době změna pro posílení vyšší ochrany dat?

Stávající stav je uspokojivý, úřad se řídí atestem dle zákona č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy, který vyhodnocuje stávající verzi.

Úřad je povinen jednou za pět let zajistit atest ISVS s následujícími cíli:

- vyhodnotit informační koncepci stávající verze*
- vytvořit plán rozvoje informačního systému*
- vytvořit plán financování informačního systému*
- vyhodnotit bezpečnostní politiku, zálohování, přístupy*
- vyhodnotit vývoj na dalších pět let*

9. Je povolen přístup na internet, a pokud ano, jaká opatření proti vnějšímu napadení existují?

Přístup na internet není zakázaný a je povolen bez omezení. Pro vyšší zabezpečení používá úřad antivirus ESET. Aktualizace probíhají denně a doposud neměl úřad problémy s virem.

10. Jsou jednotlivá PC monitorována?

Jednotlivá PC nepodléhají dálkovému monitorování. Sledují se pouze terminály, které postupem času nahradí PC. Existuje široká škála databází. Databáze jsou rozdělené do sekcí.

11. V čem spočívá největší problém při zajištění ochrany dat?

Největší problém představuje lidský faktor – existuje hrozba vynášení informací či porušení mlčenlivosti.

12. Jak volnou ruku má městský úřad při způsobu ochrany dat?

Způsob ochrany dat je v kompetenci úřadu. Existují obecná pravidla, která jsou přizpůsobena obecné struktuře.

13. Nastal někdy problém s únikem dat?

Úřad se doposud nemusel potýkat s problémem úniku dat, a to jak ze strany technické chyby, tak chyby lidského faktoru.

14. Existuje zálohovací sekce v případě ztráty dat?

Záloh existuje více. Zálohy jsou prováděny on-line, v denním nebo týdenním intervalu na dvě datová úložiště. Data jednotlivých agend jsou denně převzata na jiné diskové pole. Koncem týdne se provádí velká záloha. Měsíční zálohy se provádí na třech geograficky dislokovaných lokalitách, jimiž jsou městský úřad, městská police a krajský úřad.

15. Existuje podpora v podobě finančních příspěvků pro zaopatření vyššího zabezpečení dat?

Zabezpečení dat je pokryto z vlastního rozpočtu města. Doposud nebyl problém s financováním. Vedení města se snaží klást důraz na finanční pokrytí bez dotací a sponzorských darů.

7 Závěr

Hlavním úkolem diplomové práce bylo odkrytí problematiky ochrany osobních údajů a dat a zjištění, jaká pravidla a povinnosti s tím souvisejí. Oblast zpracování těchto údajů je velmi široká. Působnost na poli právního řádu vychází z každodenní činnosti veřejného a soukromého života. Pravidla jsou nastavena takovým způsobem, aby právo na soukromí bylo omezeno v co možná nejmenším a pouze nezbytném rozsahu. Pro lepší návaznost na zmíněné odvětví se diplomová práce zaměřuje především na zpracování osobních údajů a dat. Zpracováním osobních údajů je v tomto případě myšlen proces od získání těchto záznamů až po jejich likvidaci. Dále se zde poukazuje na význam pojmů souvisejících s daným odvětvím, aby nedocházelo k jejich zaměňování, protože podoba slov je si v tomto případě velmi blízká, ne-li zavádějící.

Mlčenlivost a poskytování osobních údajů, právo na informace a ochrana jedince se vzájemně překrývají. V hmotném právu se soulad takových institutů projevuje materiálními normami, které udávají zákaz používání některých informací osobního charakteru, a v případě nezbytného užití přesně formuluje způsob poskytování těchto údajů. Hmotné právo poukazuje na normy, které spíše zakazují, než povolují a tím posilují ochranu soukromí. Aby se předcházelo dalšímu vzniku porušování ochrany práv zmíněných institutů, přichází na řadu opatření poskytovaná procesním právem. Prostřednictvím ochrany procesního práva, dochází k zabránění dalšího jednání, které by způsobilo morální nebo materiální škodu jedince.¹²¹

V souvislosti se zpracováním poskytnutých údajů je dále řešeno zpracování osobních údajů obcemi, což je nezbytnou součástí jejich činností. Obce jsou prostředníkem mezi státem a jejími občany na vymezeném poli působnosti a jsou vázány institutem pro ochranu osobních údajů. Především podléhají zákonu o obcích, jehož zmínkou byla vyjádřena organizační složka obecního úřadu pro lepší přehlednost činností souvisejících se zpracováním informací osobního rázu.

V návaznosti na obecný přehled bylo poukázáno na činnosti vybraného města a zjišťováno, jakým způsobem dochází ke kontaktu s osobními údaji. Byla odkryta

¹²¹ Břejcha, Aleš. Právo na informace a povinnost mlčenlivosti v českém právním řádu. 1.vyd. Praha: Codex Bohemia, 1998. ISBN 80-85963-47-7, str. 29.

veřejnoprávní korporace, ve smyslu činností úřadu a její otevřenost při poskytování informací osobních údajů. Šetřením byl zjištěn způsob zabezpečení při zpracování poskytnutých údajů na městském úřadě v Chodově.

Opatření na ochranu dat zajišťované městským úřadem je dostačující. Úřad jedná v souladu se zákonem a podpořil ochranu získaných údajů o jednotlivé směrnice, které dávají zaměstnancům jasný řád. Všeobecná odpovědnost v této oblasti náleží tajemnici městského úřadu. S pomocí oddělení územního plánování a informatiky dokáže tajemnice zajistit stabilitu v oblasti ochrany dat.

I přes zmíněná opatření existuje riziko, které může vzniknout chybou lidského faktoru. Může dojít k porušení mlčenlivosti ze strany zaměstnanců a tomu městský úřad nezabrání sebelepším zabezpečením.

Určitá záruka v případě neoprávněného jednání úřady je zajištěna veřejným ochráncem práv. Veřejný ochránce práv hájí zájmy občanů před institucemi, které jednají v rozporu s právem. Tato ochrana přispívá k vyššímu zajištění práv a svobod občanů.¹²²

¹²² MVČR: Sbírka zákonů a Sbírka mezinárodních smluv. *Zákon č. 349/ 1999, o Veřejném ochránci práv* [online]. © 2015 Ministerstvo vnitra České republiky [cit. 2015-03-10]. Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=1999&typeLaw=zakon&what=Rok>.

Seznam použitých zdrojů

BÁRTÍK, Václav a Eva JANEČKOVÁ. *Ochrana osobních údajů v aplikační praxi. Vybrané otázky. Praktická právní příručka*. 3. vydání. Praha: Linde Praha, a.s., 2013. ISBN 978-80-86131-96-2.

BÁRTÍK, Václav a Eva JANEČKOVÁ. *Zpracování osobních údajů obcemi: Vybrané problémy*. Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s., 2013. ISBN 978-80-7357-962-3.

Brejcha, Aleš. *Právo na informace a povinnost mlčenlivosti v českém právním řádu*. 1.vyd. Praha: Codex Bohemia, 1998. ISBN 80-85963-47-7.

Chodov, jak jej (ne)znáte. Chodov: Město Chodov, ISBN 978-80-260-6420-6.

KUČEROVÁ, Alena a František NONNEMANN. *Ochrana osobních údajů v praktických příkladech*. Praha: RNDr. Ivana Hexnerová - BOVA POLYGON, 2013. ISBN 978-80-7273-173-2.

Kužilek, Oldřich. *Svoboda informací: svobodný přístup k informacím v právním řádu České republiky*. Praha: Linde, 2001. 182 s. Přílohy. ISBN 80-7201-318-1.

MAŠTALKA, Jiří. *Osobní údaje, právo a my*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2008. ISBN 978-80-7400-033-1.

MATOUŠOVÁ, Miroslava a HEJLÍK, Ladislav. *Osobní údaje a jejich ochrana*. 2. vydání. Praha: ASPI, a.s., 2008. ISBN 978-80-7357-322-5.

Směrnice tajemnice Městského úřadu v Chodově č. 5/08 Etický kodex zaměstnance. Chodov, 2008.

Směrnice tajemnice Městského úřadu Chodov č. 2/2010, o postupu při poskytování informací. Chodov, 2010.

Směrnice tajemnice Městského úřadu Chodov č. 2/2012 PRACOVNÍ ŘÁD. Chodov, 2012.

Směrnice starosty města a tajemnice MěÚ v Chodově č. 2/2013 Spisový a skartační řád + pravidla spisoven MěÚ Chodov a SÚ. Chodov, 2013.

ŠIMÍČEK, Vojtěch. (ED.). *Právo na soukromí*. 1. vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2011. ISBN 978-80-210-5449-3.

ZOUBEK, Vladimír. *Lidská práva-globalizace-bezpečnost*. Plzeň: Aleš Čeněk, s.r.o., 2007. ISBN 978-80-7380-026-0.

Internetové zdroje:

InfoCuria - Judikatura Soudního dvora. *ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (třetího senátu) 5. května 2011(*) „Elektronické komunikace – Směrnice 2002/22/ES – Článek 25 odst. 2 – Směrnice 2002/58/ES – Článek 12 – Poskytování informační služby o účastnických číslech a poskytování účastnických seznamů – Povinnost uložená podniku přidělujícímu telefonní čísla poskytnout jiným podnikům jeho údaje o účastnících třetích podniků, které má k dispozici“* [online]. 2011 [cit. 2014-12-09]. Dostupné z: <http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=82128&pageIndex=0&doclang=CS&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=836626>.

Město Chodov. *Formuláře* [online]. © Leben 2013 [cit. 2015-03-25]. Dostupné z: <http://www.mestochodov.cz/radnice/formulare/?type=Odbor+soci%C3%A1ln%C3%ADch+v%C4%9Bc%C3%AD>.

Město Chodov. *Grafické schéma organizace* [online]. © Leben 2013 [cit. 2015-03-25]. Dostupné z: http://www.mestochodov.cz/_www/chodov/wp-content/uploads/2013/11/Struktura-Chodov-9-2014.pdf.

Město Chodov. *Kancelář starosty* [online]. © Leben 2013 [cit. 2015-03-10]. Dostupné z: <http://www.mestochodov.cz/radnice/organizacni-struktura-uradu/?type=Kancel%C3%A1%C5%99+starosty>.

Město Chodov. *Kancelář tajemnice* [online]. © Leben 2013 [cit. 2015-03-10]. Dostupné z: <http://www.mestochodov.cz/radnice/organizacni-struktura-uradu/?type=Kancel%C3%A1%C5%99+tajemnice>.

Město Chodov. *Městská policie* [online]. © Leben 2013 [cit. 2015-03-10]. Dostupné z: <http://www.mestochodov.cz/radnice/organizacni-struktura-uradu/?type=M%C4%Bstsk%C3%A1+policie>.

Město Chodov. *Městský záchranný systém* [online]. © Leben 2013 [cit. 2015-03-10]. Dostupné z: <http://www.mestochodov.cz/radnice/organizacni-struktura-uradu/?type=M%C4%Bstsk%C3%BD+z%C3%A1chrann%C3%BD+syst%C3%A9m>.

Město Chodov. *Odbor sociálních věcí* [online]. © Leben 2013 [cit. 2015-03-10]. Dostupné z: <http://www.mestochodov.cz/radnice/organizacni-struktura-uradu/?type=Odbor+soci%C3%A1ln%C3%ADch+v%C4%Bc%C3%AD>.

Město Chodov. *Organizační struktura úřadu* [online]. © Leben 2013 [cit. 2015-03-10]. Dostupné z: <http://www.mestochodov.cz/radnice/organizacni-struktura-uradu/>.

Město Chodov. *OŠKV* [online]. © Leben 2013 [cit. 2015-03-10]. Dostupné z: <http://www.mestochodov.cz/radnice/organizacni-struktura-uradu/?type=O%C5%A0KV>.

Město Chodov. *Prapor města* [online]. © Leben 2013 [cit. 2015-03-25]. Dostupné z: <http://www.mestochodov.cz/infocentrum/historie-mesta-pamatky/znak-2/>.

Město Chodov. *Správa majetku* [online]. © Leben 2013 [cit. 2015-03-10]. Dostupné z: <http://www.mestochodov.cz/radnice/organizacni-struktura-uradu/?type=Spr%C3%A1va+majetku>.

Město Chodov. *Stavební úřad* [online]. © Leben 2013 [cit. 2015-03-10]. Dostupné z: <http://www.mestochodov.cz/radnice/organizacni-struktura-uradu/?type=Stavebn%C3%AD+%C3%BA%C5%99ad>.

Město Chodov. *Útvar interního auditu* [online]. © Leben 2013 [cit. 2015-03-10]. Dostupné z: <http://www.mestochodov.cz/radnice/organizacni-struktura-uradu/?type=%C3%9Atvar+intern%C3%ADho+audit>.

Město Chodov. *Útvar rozvoje města a dotační politiky* [online]. © Leben 2013 [cit. 2015-03-10]. Dostupné z: <http://www.mestochodov.cz/radnice/organizacni-struktura-uradu/?type=%C3%9Atvar+rozvoje+m%C4%9Bsta+a+dota%C4%8Dn%C3%AD+politik> y.

Město Chodov. *Z historie města Chodova* [online]. © Leben 2013 [cit. 2015-03-10]. Dostupné z: <http://www.mestochodov.cz/infocentrum/historie-mesta-pamatky/>.

Monitor. *Obec Chodov* [online]. © 2014 [cit. 2015-03-10]. Dostupné z: <http://monitor.statnipokladna.cz/2014/obce/detail/00259349>.

MVČR: Sbíрка zákonů a Sbíрка mezinárodních smluv. *Usnesení předsednictva České národní rady č.2/1993, o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky* [online]. © 2014 [cit. 2014-12-07]. Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=1993&typeLaw=zakon&what=Rok&stranka=9>.

MVČR: Sbíрка zákonů a Sbíрка mezinárodních smluv. *Zákon č. 21/1992 Sb., o bankách* [online]. © 2014 [cit. 2014-12-07]. Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=1992&typeLaw=zakon&what=Rok&stranka=13>.

MVČR: Sbírka zákonů a Sbírka mezinárodních smluv. *Zákon České národní rady č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků* [online]. © 2014 [cit. 2014-12-09]. Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=1992&typeLaw=zakon&what=Rok&stranka=7>.

MVČR: Sbírka zákonů a Sbírka mezinárodních smluv. *Zákon č.1/ 1993 Sb., Ústava České republiky* [online]. © 2015 Ministerstvo vnitra České republiky [cit. 2015-03-07]. Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=1993&typeLaw=zakon&what=Rok&stranka=9>.

MVČR: Sbírka zákonů a Sbírka mezinárodních smluv. *Zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím* [online]. © 2014 [cit. 2014-12-09]. Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=1999&typeLaw=zakon&what=Rok&stranka=8>.

MVČR: Sbírka zákonů a Sbírka mezinárodních smluv. *Zákon č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla)*. [online]. © 2014 [cit. 2014-12-09]. Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=1999&typeLaw=zakon&what=Rok&stranka=6>.

MVČR: Sbírka zákonů a Sbírka mezinárodních smluv. *Zákon č. 349/ 1999, o Veřejném ochránci práv* [online]. © 2015 Ministerstvo vnitra České republiky [cit. 2015-03-10]. Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=1999&typeLaw=zakon&what=Rok>.

MVČR: Sbírka zákonů a Sbírka mezinárodních smluv. *Zákon č. 26/2000 Sb., o veřejných dražbách* [online]. © 2014 [cit. 2014-12-09]. Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=2000&typeLaw=zakon&what=Rok&stranka=14>.

MVČR: Sbírka zákonů a Sbírka mezinárodních smluv. *Zákon č. 101/2000 Sb, o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů* [online]. © 2014 [cit. 2014-12-07]. Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=2000&typeLaw=zakon&what=Rok&stranka=12>.

MVČR: Sbírka zákonů a Sbírka mezinárodních smluv. *Zákon č.133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů (zákon o evidenci obyvatel)* [online]. © 2015 [cit. 2015-03-07]. Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=2000&typeLaw=zakon&what=Rok&stranka=11>.

MVČR: Sbírka zákonů a Sbírka mezinárodních smluv. *Zákon č. 361/ 2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změně některých zákonů* [online]. © 2014 [cit. 2014-12-09]. Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=2000&typeLaw=zakon&what=Rok&stranka=6>.

MVČR: Sbírka zákonů a Sbírka mezinárodních smluv. *Zákon č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů* [online]. © 2015 Ministerstvo vnitra České republiky [cit. 2015-03-10]. Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=2000&typeLaw=zakon&what=Rok&stranka=5>.

MVČR: Sbírka zákonů a Sbírka mezinárodních smluv. *Zákon č. 56/ 2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích a o změně zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla), ve znění zákona č. 307/1999 Sb.* [online]. © 2014 [cit. 2014-12-09]. Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=2001&typeLaw=zakon&what=Rok&stranka=16>.

MVČR: Sbírka zákonů a Sbírka mezinárodních smluv. *Sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 115/ 2001 Sb., o přijetí Úmluvy o ochraně osob se zřetelem na automatizované zpracování osobních dat* [online]. © 2014 [cit. 2014-12-09]. Dostupné z: http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=2001&typeLaw=mezinarodni_smlouva&what=Rok.

MVČR: Sbírka zákonů a Sbírka mezinárodních smluv. *Zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti* [online]. © 2014 [cit. 2014-12-09]. Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=2004&typeLaw=zakon&what=Rok&stranka=10>.

MVČR: Sbírka zákonů a Sbírka mezinárodních smluv. *Zákon č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů* [online]. © 2014 [cit. 2014-12-07]. Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=2004&typeLaw=zakon&what=Rok&stranka=7>.

MVČR: Sbírka zákonů a Sbírka mezinárodních smluv. *Zákon č. 251/ 2005 Sb., o inspekci práce* [online]. © 2014 [cit. 2014-12-09]. Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=2005&typeLaw=zakon&what=Rok&stranka=10>.

MVČR: Sbírka zákonů a Sbírka mezinárodních smluv. *Zákon 159/ 2006 Sb., ošřetu zájmů* [online]. © 2014 [cit. 2014-12-09]. Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=2006&typeLaw=zakon&what=Rok&stranka=15>.

MVČR: Sbírka zákonů a Sbírka mezinárodních smluv. *Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce* [online]. © 2014 [cit. 2014-12-09]. Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=2006&typeLaw=zakon&what=Rok&stranka=12>.

MVČR: Sbírka zákonů a Sbírka mezinárodních smluv. *Zákon č. 89/2012, občanský zákoník* [online]. © 2014 [cit. 2014-12-07]. Dostupné z: <http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/SearchResult.aspx?q=2012&typeLaw=zakon&what=Rok&stranka=16>.

Nejvyšší soud. *Rozhodnutí NS 21 Cdo 1771/2011* [online]. © 2010 [cit. 2014-12-09]. Dostupné z: http://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/B0ED0CEF751D472DC1257A61004D599C?openDocument&Highlight=0.

Portál veřejné správy. *Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení)* [online]. 2015 © Ministerstvo vnitra [cit. 2015-03-10]. Dostupné z: <http://portal.gov.cz/app/zakony/zakonPar.jsp?page=0&idBiblio=49296&recShow=1&nr=128~2F2000&rpp=15#parCnt>.

Úřad pro ochranu osobních údajů. *Další informační systémy (VIS, CIS, EURODAC)* [online]. © 2013 [cit. 2014-12-09]. Dostupné z: <https://www.uouu.cz/dalsi-informacni-systemy-vis-cis-eurodac/ds-3281/p1=3281>.

Úřad pro ochranu osobních údajů. *Evropská ochrana osobních údajů* [online]. © 2013 [cit. 2014-12-09]. Dostupné z: <https://www.uouu.cz/evropska-ochrana-osobnich-udaju/ds-1265/p1=1265>.

Úřad pro ochranu osobních údajů. *Kontrola vedení zdravotnické dokumentace ve zdravotnickém zařízení* [online]. © 2013 [cit. 2014-12-09]. Dostupné z: <https://www.uouu.cz/kontrola-vedeni-zdravotnicke-dokumentace-ve-zdravotnickem-zarizeni/d-6091/p1=1279>.

Úřad pro ochranu osobních údajů. *Kontrolní činnost inspektorů* [online]. © 2013 [cit. 2014-12-09]. Dostupné z: <https://www.uouu.cz/kontrolni-cinnost-inspektoru/ds-1279/p1=1279>.

Úřad pro ochranu osobních údajů. *Oblasti zpracování osobních údajů* [online]. Copyright © 2013 [cit. 2015-03-25]. Dostupné z: <https://www.uouu.cz/oblasti-zpracovani-osobnich-udaju/ds-1267/archiv=0&p1=1257>.

Úřad pro ochranu osobních údajů. *OECD* [online]. © 2013 [cit. 2014-12-09]. Dostupné z: <https://www.uoou.cz/oecd/ds-1827/p1=1827>.

Úřad pro ochranu osobních údajů. *O působnosti Úřadu* [online]. © 2013 [cit. 2014-12-09]. Dostupné z: <https://www.uoou.cz/o-pusobnosti-uradu/ds-1269/p1=1269%20%E2%80%93%20o%20p%C5%AFsobnosti%20%C3%9A%C5%99adu%20pro%20ochranu%20osobn%C3%ADch%20dat%20a%20%C3%BAdaj%C5%AF>.

Úřad pro ochranu osobních údajů. *Organizační začlenění ochrany osobních údajů v rámci Evropské unie* [online]. © 2013 [cit. 2014-12-09]. Dostupné z: <https://www.uoou.cz/organizacni-zacleneni-ochrany-osobnich-udaju-v-ramci-evropske-unie/ds-1769/p1=1769>.

Úřad pro ochranu osobních údajů. *Rada Evropy* [online]. © 2013 [cit. 2014-12-09]. Dostupné z: <https://www.uoou.cz/rada-evropy/ds-1797/p1=1797>.

Úřad pro ochranu osobních údajů. *Registrační formulář - jak podat oznámení o zpracování osobních údajů* [online]. © 2013 [cit. 2014-12-09]. Dostupné z: <https://www.uoou.cz/registracni-formular-jak-podat-oznameni-o-zpracovani-osobnich-udaju/ds-1519/p1=1519>.

Úřad pro ochranu osobních údajů. *SIS - Schengenský informační systém* [online]. © 2013 [cit. 2014-12-09]. Dostupné z: <https://www.uoou.cz/sis-schengensky-informacni-system/ds-3280/p1=3280>.

Úřad pro ochranu osobních údajů. *Veřejný registr zpracování osobních údajů* [online]. © 2013 [cit. 2014-12-09]. Dostupné z: <https://www.uoou.cz/verejny-registr-zpracovani-osobnich-udaju/ds-1513/archiv=0&p1=1511>.

Úřední věstník Evropské unie: AKTY PŘIJATÉ NA ZÁKLADĚ HLAVY VI SMLOUVY O EU. *RÁMCOVÉ ROZHODNUTÍ RADY 2008/977/SVV ze dne 27. listopadu 2008 o ochraně osobních údajů zpracovávaných v rámci policejní a justiční spolupráce v trestních věcech* [online]. 2008 [cit. 2014-12-09]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:32008F0977&from=CS>.

Úřední věstník Evropské unie. *DOPORUČENÍ KOMISE ze dne 12. května 2009 o zavedení zásad ochrany soukromí a údajů v aplikacích podporovaných identifikací na základě rádiové frekvence* [online]. 2009 [cit. 2014-12-09]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:32009H0387&from=CS>.

Úřední věstník L 008 , 12/01/2001 S. 0001 - 0022. *Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 45/2001 ze dne 18. prosince 2000 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů orgány a institucemi Společenství a o volném pohybu těchto údajů* [online]. 2000 [cit. 2014-12-09]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32001R0045:cs:HTML>.

Úřední věstník Evropské unie. *NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (ES) č. 460/2004 ze dne 10. března 2004 o zřízení Evropské agentury pro bezpečnost sítí a informací (Text s významem pro EHP)* [online]. 2004 [cit. 2014-12-09]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:32004R0460&from=CS>.

Úřední věstník Evropské unie. *NAŘÍZENÍ KOMISE (EU) č. 611/2013 ze dne 24. června 2013 o opatřeních vztahujících se na oznámení o narušení bezpečnosti osobních údajů podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/58/ES o soukromí a elektronických komunikacích* [online]. 2013 [cit. 2014-12-09]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2013:173:0002:0008:CS:PDF>.

Úřední věstník Evropské unie. *SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY 95/46/ES ze dne 24. října 1995 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů* [online]. 1995 [cit. 2014-12-09]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:31995L0046&from=CS>.

Úřední věstník L 178 , 17/07/2000 S. 0001 - 0016. *Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/31/ES ze dne 8. června 2000 o některých právních aspektech služeb informační společnosti, zejména elektronického obchodu, na vnitřním trhu ("směrnice o elektronickém obchodu")* [online]. 2000 [cit. 2014-12-09]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/HTML/?uri=CELEX:32000L0031&from=en>.

Úřední věstník Evropské unie. *SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY 2002/58/ES ze dne 12. července 2002 o zpracování osobních údajů a ochraně soukromí v odvětví elektronických komunikací (Směrnice o soukromí a elektronických komunikacích)* [online]. 2002 [cit. 2014-12-09]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:32002L0058&from=CS>.

Seznam tabulek

Tabulka č. 1 - Kancelář starosty, str. 54

Tabulka č. 2 - Kancelář tajemnice, str. 54

Tabulka č. 3 - Útvar interního auditu, str. 55

Tabulka č. 4 - Útvar rozvoje města a dotační politiky, str. 55

Tabulka č. 5 - OŠKV, str. 56

Tabulka č. 6 - Odbor sociálních věcí, str. 57

Tabulka č. 7 - Správa majetku, str. 58

Tabulka č. 8 - Stavební úřad, str. 59

Tabulka č. 9 - Městská policie, str. 59

Tabulka č. 10 - Městský záchranný systém, str. 60

Seznam příloh

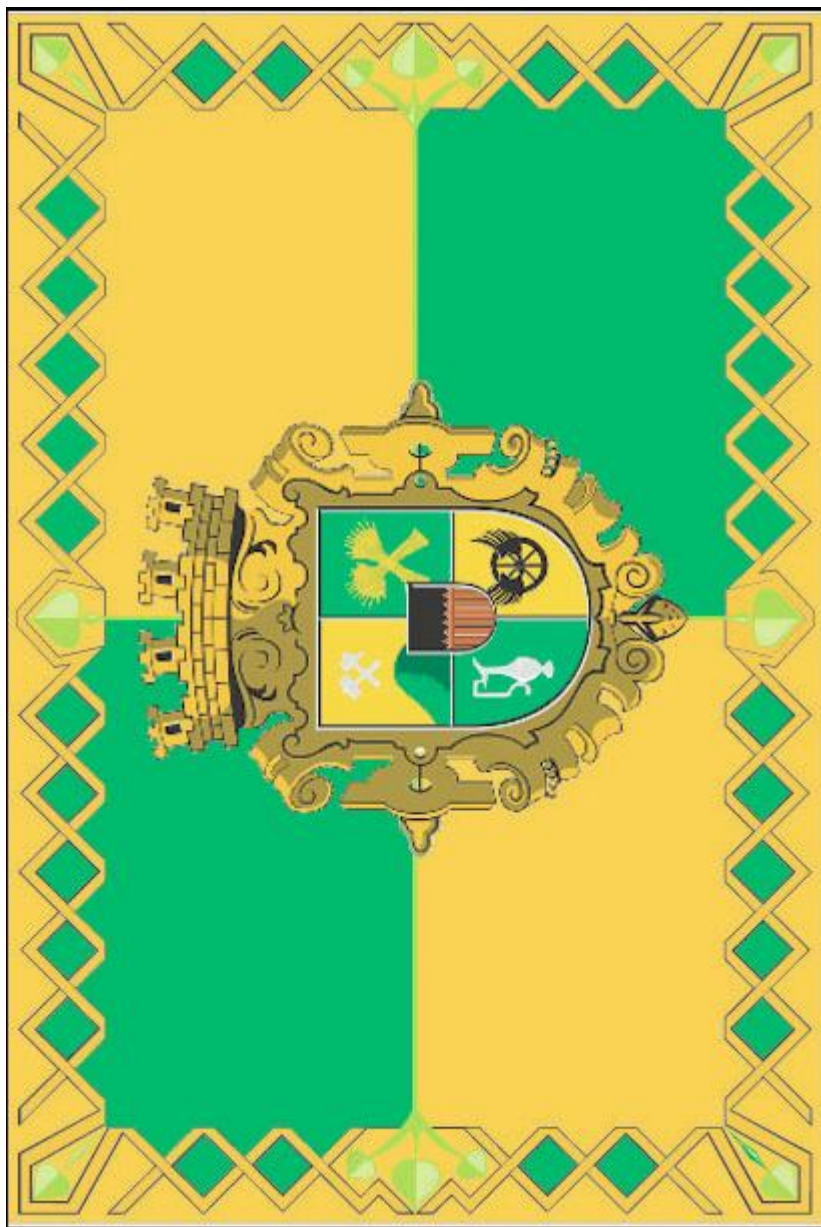
Příloha č. 1 - Prapor města Chodov

Příloha č. 2 - Organizační struktura městského úřadu Chodov

Příloha č. 3 - Udělení souhlasu k práci s daty

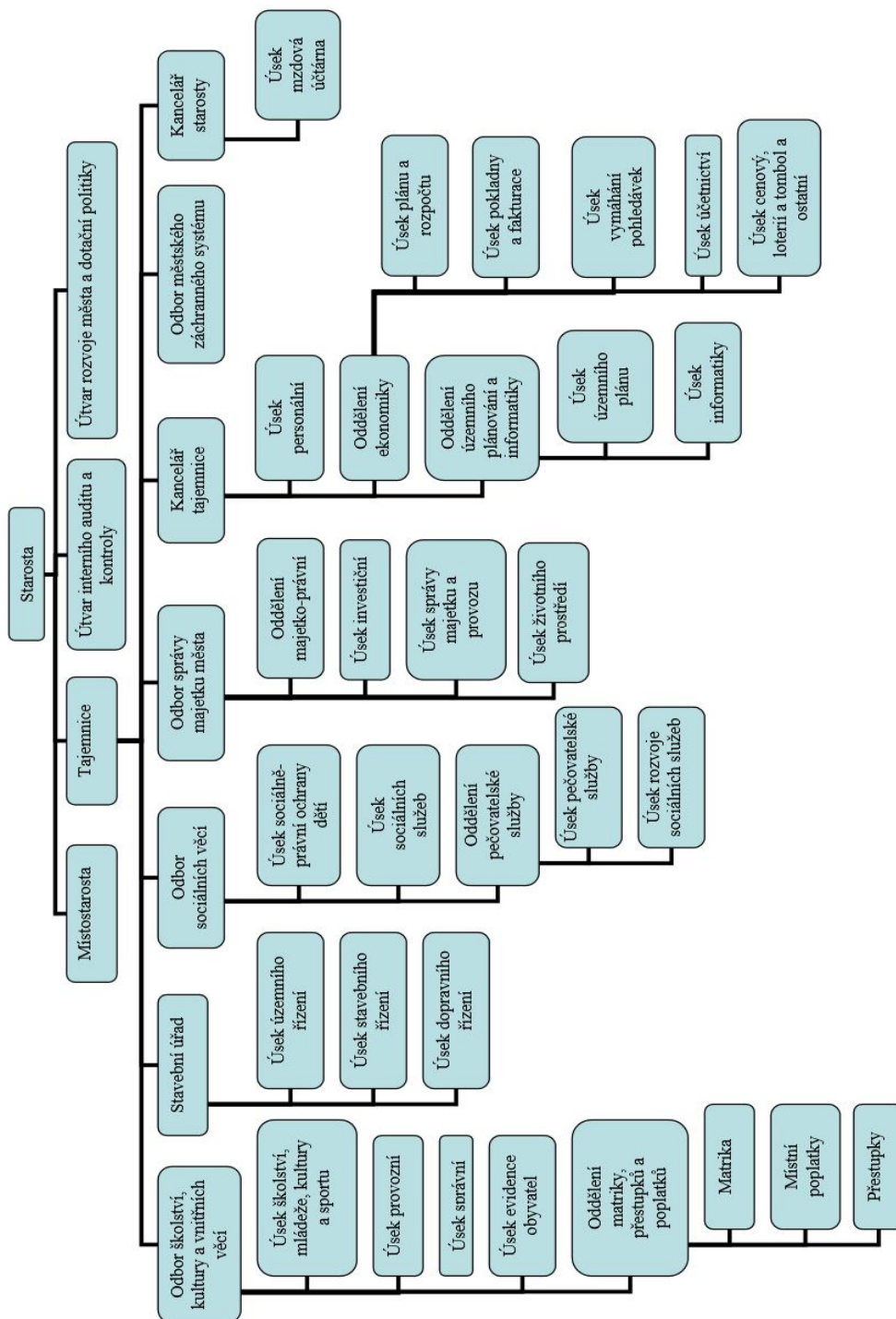
Přílohy

Příloha č. 1 - Prapor města Chodov

Zdroj: Město Chodov. *Prapor města* [online]. © Leben 2013 [cit. 2015-03-25]. Dostupné z: <http://www.mestochodov.cz/infocentrum/historie-mesta-pamatky/znak-2/>.

Organizační struktura městského úřadu Chodov

Zdroj: Město Chodov. *Grafické schéma organizace* [online]. © Leben 2013 [cit. 2015-03-25]. Dostupné z: http://www.mestochodov.cz/_www/chodov/wp-content/uploads/2013/11/Struktura-Chodov-9-2014.pdf.

Udělení souhlasu k práci s daty

V souladu se zákonem č.106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím , ve znění pozdějších předpisů , a v souladu se zákonem č.101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, ve znění pozdějších předpisů, uděluje

žadatel IČ

zastoupený paní/panem RČ

Název projektu
.....

souhlas, se zpracováním údajů žadatele (včetně zastoupené osoby) pro potřebu Městského úřadu Chodov související se žádostí o přidělení finančních prostředků z rozpočtu města Chodova a zveřejněním rozhodnutí o výsledku žádosti.

V Chodově dne

podpis + razítko

Zdroj: Město Chodov. *Formuláře* [online]. © Leben 2013 [cit. 2015-03-25]. Dostupné z: <http://www.mestochodov.cz/radnice/formulare/?type=Odbor+soci%C3%A1ln%C3%ADch+v%C4%9Bc%C3%AD>.